

T. c. Dunaposta

Keresztényi Újság

Noviszád, 1939 augusztus 5, szombat

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 214. szám

Chamberlain: A kínai valutakérdésről az érdekeit kormányok meghallgatása nélkül nem tárgyalunk

Holtpontra az angol-japán megbeszélések — A japánok Honkong körülzárására készülnek

Londonból jelentik: Az alsóház pénteki ülésén Butler külügyi államtitkár kijelentette, hogy az utóbbi hetekben fokozott katonai tevékenység folyt Danzig szabadvárosban. Anglia a legmondosabban figyeli a helyzetet és a lengyel kormány szoros érintkezésben áll az angol kormánnyal.

Az egyik képviselő kérdésére Butler megjegyezte, hogy a danzig népszövetségi főbiztos érintkezésben áll a Népszövetség három bizottságával.

Mander képviselő ezt kérdezte: Igaz-e, hogy Danzigot már teljesen átengedték a német birodalomnak és már csak a Gdiniát védő nehéz ágyuk bevitele van hátra?

Butler külügyi államtitkár kijelentette, hogy ezt nem állíthatja.

CHAMBERLAIN A TÁVOLKELETI HELYZETRŐL

Ezután Chamberlain miniszterelnök szólalt fel és többek között ezeket mondotta:

— Többet feltették a kérdést, hogy miért nem járunk el mi is Japánnal szemben úgy, mint az Egyesült Államok. Rá kell mutatnom arra az alapvető különbségre, amely az Európától elszigetelt Egyesült Államok és Anglia között fennáll. Angliának a Távolkeleten nincs erősebb hajóhada a japán tengeri haderőnél. Bizonyos körülmények között szükségesnek tarthatjuk, hogy tengeri haderőnket odaküldjük, szívesebben elintéznénk azonban ellentéteinket Japánnal megbeszélések és tárgyalások útján, mint erőszakos fenyegetésekkel.

— Craigie nagykövet kivételesen súlyos körülmények között formulában állapodott meg, mely lehetővé tette, hogy tárgyaljunk a nagyon kiélezett tiencsini helyzetről és úgy látszik, hogy bizonyos pontok tekintetében nem volna nagyon nehéz a japán kormánnyal megegyezni. Az ezüst- és valutakérdés Tiencsinnél sokkal nagyobb területre vonatkozik s nemcsak az angol kormány érdekeit érinti. Világosan közöltük Japánnal, hogy erről a kérdéstről az érdekelte kormányok meghallgatása nélkül nem vagyunk hajlandók velük tárgyalni.

A JAPAN SAJTÓ
A TÁRGYALÁSOKRÓL

A péntek reggeli tókiói lapok

kiemelik, hogy az angolok a tókiói tárgyalásokon egyre merevebb álláspontot foglalnak el. Egyes jelekből arra lehet következtetni — írják a japán lapok — hogy Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok közös eljárásban állapodtak meg Japánnal szemben.

A Kokumin Simbun rámutat arra, hogy a japán kormány néhány héttel ezelőtt az európai helyzettel kapcsolatban bizonyos politikai

irányvonalakat rögzített le. Ázsia ujjaépítése — írja a lap — történelmi fontosságú intézkedéseket követel és ezért Japánnak is szaktitania kell bizonyos történelmi kapcsolatokkal. A lap követeli, hogy a tókiói tárgyalásokat azonnal szakítsák félbe, mielőtt erre szükség mutatkozik. Követeli továbbá, hogy Japán foglaljon el új álláspontot az Egyesült Államok irányában.

Ujabb jelentések szerint a japán sajtó nem titkolja többé, hogy az angol-japán kerekasztal-tárgyalások holtpontra jutottak. A szejukai-párt határozatot fogadott el, amelyben kéri, hogy a jelenlegi világhelyzetre való tekintettel erősítsék meg a Németországgal és Olaszországgal kötött kommunistaellenes egyezményt. Politikai körökben a határozatnak nagy fontosságot tulajdonítanak, mert a szejukai párt élén a politikai és gazdasági élet igen befolyásos személyiségei állnak.

ELHALASZTOTT MINISZTERTANÁCS

A Domei-iroda közlése szerint Hiranuma miniszterelnök bizonytalan időre elhalasztotta a japán belső kabinet péntekre összehívott rendkívüli ülését. A kabinetnek az Európával szemben követendő politikáról kellett volna tanácskoznia. Ehelyett Hiranuma báró a hadügyi és a haditengerészeti miniszterrel bizalmas megbeszélést tartott Japán európai politikájáról.

NAGY JAPÁN CSAPATÖSSZEVONÁSOK

Londonból jelentik: Azokat a

japán hadtesteket, amelyeket a Jangcse völgyéből visszarendeltek, Hongkong környékén vonták össze. Ha az angol-japán tárgyalások meghúsnának, a sereg zöme körülzárna Hongkongot, a többi haderő pedig észak felé vonulna a kanton-hongkongi vasutvonal mentén.

A HATÁRMENTI HARCOK

A Reuter-iroda tókiói jelentése szerint a mongol-mandzsui határon a helyzet rendkívül feszült. A szovjet-mongol csapatok több ízben igyekeztek áthatolni a Kalkha folyón, de a japánok mindannyiszor visszaverték őket.

A fokozott fegyverkezés ellenére még mindig 1,250.000 munkanélküli van Angliában

Londonból jelentik: Az alsóházban az ellenzék szónokai kijelentették, hogy bár a munkanélküliek száma az utóbbi hónapokban csökkent ez a csökkenés a fegyverkezésre vezethető vissza, amely az idén 750 millió fontba került. Ennek ellenére még mindig 1,250.000 a munkanélküliek száma, vagyis ugyanannyi, mint 1927-ben, amikor a fegyverkezési kiadások 110 millióra

rugtak. Hir szerint a kormány a fegyverkezési iparban közvetve vagy közvetlenül négymillió embert foglalkoztat és ha a fegyverkezés megszűnik, ezek elvesztik munkahelyüket. Ennélfogva a kormánynak intézkedéseket kell tennie a normális viszonyokhoz való visszatérésre, mert különben gazdasági visszahatás következik be.

Örvendefes eseményt várnak a holland királyi családban

Hágából jelentik: Vilma királynő a péntekre virradó éjszakát leányának kastélyában töltötte. A királynő a kormányválság ügyében Hágába szándékozott utazni, de péntek délelőtt lemondott tervezett hágai utjáról és a kastélyban maradt, mert az örvendefes esemény küszöbön áll. Két orvos, ápolónővérekkel már a kastélyba érkezett.

Amerika tengerész-ujoncokat toboroz

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a kongresszushoz felhívást intézett, amelyben haladéktalan jóváhagyását kéri annak a törvénynek, amely a kereskedelmi tengerészek felvételéről szól. A törvény a legalsó korhatárt kis hajóknál 16, nagy hajóknál 18 évben állapítja meg.

Nem korlátozzák az interpellációs jogot Magyarországon

Budapestről jelentik: Az Est értesítése szerint a kormány a házszabályok felülvizsgálására kiküldött bizottságban hozzájárult annak a szakasznek elejtéséhez, amely szerint az elnöknek jogában állott volna visszautasítani a szerinte nem közérdekű interpellációt.

Hírek a magyar kereskedelmi miniszter lemondásáról

Budapestről jelentik: Kormánypárti körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Kunder kereskedelmi miniszter nemsokára távozik helyéről és utóda Laky Dezső, egyetemi tanár, országgyűlési képviselő lesz.

A berlini pápai követ Rómában

Rómából jelentik: Vatikáni körökben sokat beszélnek Orsenigo berlini és Fietta buenosairesi nunciussok Rómába érkezéséről. Mindkét nuncius látogatása a Szentatya békeakciójával kapcsolatos. A Stampa szerint Orsenigo beszámol a németországi vallási helyzetről is.

Több hétig tartanak a moszkvai katonai tanácskozások

Az angol és francia kiküldöttek egy hónapot töltenek Oroszországban — Fé millió ember vesz részt a romániai hadgyakorlatokon

Rómából jelentik: A római és berlini japán nagykövete csütörtökön Comóban, a Villa d'Este nagyszállóban több, mint háromórás tanácskozást tartottak. A nagyköveket katonai attasék és tanácsosaik is elkísérték. A tanácskozás után a nagyköveket a Stefani-irodának nyilatkozatot adtak, amely megállapítja, hogy találkozásuk feladata Japánnak az olasz—német szövetséghez való csatlakozásának megvitatása volt. Ebben az irányban már több ízben tanácskoztak Rómában és Berlinben is. A mostani tanácskozások főcélja a felmerült kérdések tüzetes megvizsgálása volt. A japán diplomaták e hét végéig maradnak Comóban.

A MOSZKVAI KATONAI MEGBESZÉLÉSEK

Moszkvából jelenti az Avala: A Reuter-iroda értesülése szerint a francia—angol—szovjet vezérkari megbeszélések egyik szovjetkiküldöttje Vorosilov tábornagy lesz, akinek érkezését 11-re várják. Az orosz küldöttség tagjai között vannak ezenkívül a szovjet legfőbb honvédelmi tanácsának tagjai, akik csupán a szovjetkormányhoz tartoznak felelősséggel. Eppen ezért a megbeszéléseknek rendkívül nagy fontos-

ságot tulajdonítanak. Moszkvában úgy tudják, hogy az angol küldöttség 16 tagból áll majd, még pedig három vezérkari tisztből, három fordító-tisztből, egy hadbíróból, három titkárból és hat hivatalnokból.

AZ ANGOL—FRANCIA BARÁTSÁG ÜNNEPLÉSE

Londonból jelentik: Az angol—francia parlamenti bizottság csütörtök este az alsóházban diszebedet adott a francia kamara francia—angol csoportjának tiszteletére. A csoport tagjai pénteken érkeztek Londonba. Az angol—francia parlamenti csoporthoz az angol parlamentnek 289 különböző pártállású tagja csatlakozott.

A BÉCSI HADIKIKÖTŐ

Berlinből jelentik: Az Essener Nationalzeitung közlése szerint a bécsi hadikikötő építési munkálatai befejezéshez közelednek. Linz ostromi kikötő és Attersee kiképzőhely mellett a bécsi kikötő a dunai flottilla támaszpontja lesz. A kikötő felavatása valószínűleg még augusztus folyamán megtörténik és már a tengerészlaktanya építése is folyamatban van.

Hadgyakorlatok Romániában

Bukarestből jelenti az Avala: Csütörtökön Bukarestből mintegy tízezer tartalékos vonult be csapattestéhez, hogy résztvegyen a nagygyakorlatokon. A gyakorlatokat részben augusztusban, részben szeptemberben tartják. Összesen 350.000 tartalékost hívtak be, úgyhogy a tényleges szolgálatot teljesítőkkel együtt mintegy félmillió katona vesz részt a gyakorlatokon. A gyakorlatokat a nyugati határ környékén, továbbá a déli határ mentén és Besszarábiában tartják.

HIVATALOS JELENTÉS AZ OLASZ HADGYAKORLATOKRÓL

Milánóból jelenti az Avala: Az olasz hadgyakorlatok főparancsnoksága a következő jelentést adta ki: — A gyakorlatok első része véget ért. A csapatok minden tekintetben kiváló magatartást tanúsítottak. Egy lovasezred 100 kilométert, egy gépesített hadosztály 130 kilométert, egy páncélos hadosztály pedig 150 kilométert tett meg. A csapatok fegyverme kitünő és az utak és közlekedési eszközök is nagyszerűen beváltak. Az olasz király és császár csütörtökön bejárta a »vöröses« csapatok hadműveleteinek színhelyét.

GAYDA VÁLASZA KING-HALLNAK

Rómából jelentik: Gayda az olasz hadgyakorlatokkal kapcsolatban többek között ezeket írja:

— Mi is elismerjük, hogy szükség van védelmi vonalakra. Ezért épülnek a német és olasz erődítmények. De támadó hadseregére is szükség van, ha újra mozgó háborúra kerülne sor. Ezzel a Po völgyében folyó gyakorlatok is számot vetettek.

— King-Hall, a hírhedt angol propagandista, nemrég azt írta, hogy Olaszország Németország számára hadászati terhet jelent. Az olasz

nép valóban teherterelt jelent, de nem Németország, hanem Anglia és Franciaország szempontjából.

A FRANCIA SAJTÓ AZ OLASZ HADGYAKORLATOKRÓL

Párisból jelentik: A francia sajtó nagy figyelmet szentel az észak-olaszországi hadgyakorlatoknak. Az Intransigeant szerint a gyakorlatok célja annak bebizonyítása, hogy az esetleges francia támadást könnyen vissza lehet verni és hogy az olasz hadsereg számára nem volna nehéz a támadó területére is bevonulni.

AZ ANGOL KÖVET CIANONÁL

Rómából jelentik: Ciano külügyminiszter csütörtök este félórás megbeszélést tartott Sir Percy Lorain római angol nagykövettel. Római diplomáciai körökben érdeklődést keltett az olasz külügyminiszter és az angol nagykövet megbeszélése. Úgy tudják, hogy a tanácskozásokon az általános nemzetközi helyzetről volt szó.

AZ IDEGEK HÁBORUJA ÉS A SEMLEGESEK

Stockholmból jelentik: A Stockholms Tidningen »Az idegek háboruja a semleges államokat is érinti« cím alatt hosszabb cikket közöl és

NOVISZADI REFORMATUS OLVASÓKÖR SZABADTÉRI SZINPADA

Ma, szombaton este 9 órai kezdettel

MÁSODSZOR

EGY BOLOND SZÁZAT CSINÁL

3 felvonásos zenés bohózat. — Jegyek elővételben 25, 20, 15, 10 és állóhely 8 dináros árban Ábrahám könyvkereskedésében és a Kőr felügyelőjénél kaphatók. Előadás után tánc! — Telefon: 23-24.

többek között ezeket írja:

— Mindennap világosabb lesz, hogy az ugynevezett világnézeti hatalmi küzdelemlől való beszéd tisztára világesálás. A demokratáknak nevezett nagyhatalmak nem tanok ellen, hanem Németország és Olaszország ellen fegyverkeznek. Soha nem volt a kis államoknak több okuk, mint éppen most, hogy a nagyhatalmakkal való érintkezésben elővigyázatosak legyenek. Érthető, ha az északi államok a nagyhatalmak játékát bizalmatlansággal kísérik.

KELETEURÓPA HARCÁSZATI KÉRDÉSEI

Londonból jelentik: A Moszkvába küldendő angol katonai bizottság átvette végső utasításait a legfelső birodalmi haditanácsról. Az egy héttig tartó moszkvai utazás alatt az angol bizottság beható tanácskozást folytat a francia küldöttséggel. Ez a tanácskozás a Daily Telegraph szerint főként a keleteurópai harcászati kérdésekről folyik majd.

A moszkvai megbeszélések több hétig tartanak. A Daily Mail szerint a moszkvai vezérkari tanácskozások korlátlan szabadsággal folynak, minthogy a szovjet katonai megbízottak csak a szovjetkormányhoz felelősek. A Petit Parisien moszkvai jelentése szerint a francia—angol katonai bizottság valószínűleg egy hónapig marad Szovjetországnak. Az angol és francia szakértők meglátogatják a Moszkva környékén levő katonai iskolákat és tábortokat, ezenkívül több katonai gyakorlaton vesznek részt.

AZ OLASZ—NÉMET—JAPÁN POLITIKAI SZÖVETSÉG FELE

Ujabb jelentések szerint a római és berlini japán nagykövet a csütörtöki comói tanácskozás során elhatározta, hogy javasolja kormányának Japán csatlakozását az olasz—német politikai és katonai szövetséghez. A két nagykövet hír szerint már el is küldte ilyértelmű jelentését Tokióba.

TÁRGYALÁSI SZÜNET MOSZKVÁBAN

Ujabb moszkvai jelentés szerint az angol-francia-szovjet tárgyalásokat a katonai küldöttségek megérkezétségéig felfüggesztették.

A Franciaországban élő emigránsok is tartoznak munkaszolgálatot teljesíteni

Párisból jelentik: A francia belügyminisztérium közli, hogy az 1939 július 20-i rendelet értelmében a külföldiek is kötelesek a francia állam részére annyi ideig személyes munkaszolgálatot felajánlani, amennyi a francia állampolgárok katonai szolgálati ideje. Ez a rendelet azokra a külföldiekre vonatkozik, akiknek két hónapnál tovább engedélyezték a franciaországi tartózkodást és akik, mint menekültek, francia vendégjogot élveznek.

„Külügyi falu“ Nürnberg mellett

A birodalmi gyűlés ideje alatt itt lakik a külügyi hivatal személyzete

Nürnbergből jelentik: Csütörtökön a Nürnberg keleti oldalán levő Plattner-hegyen Weiszäcker államtitkár jelenlétében megtartották a külügyi hivatal falujának bokrétáünnepélyét. A faluban a birodalmi gyűlés ülésezésének idején a külügyi hivatal személyzete lakik. A faluban 700 tisztviselő számára van hely. A falu 22 házból áll, amelyek terraszszerűen emelkednek a Plattner-hegy nyugati lejtőjén. A falu építése mindössze hat hetet vett igénybe.

A kenti hercegi pár Jugoszláviában

Velencéből jelentik: A kenti hercegi pár Milánóból Velencébe utazott, ahol Anasztázia és Alexandra görög hercegnőkkel és a spoletói hercegnővel találkoztak. A magas vendégek együttesen nézték meg a Szent Márk templomot és Paolo Veronese műveinek kiállítását. A kenti herceg és hercegnő Velencéből Ljubljanába utazott.

Melyik a jobb repülőgép?

Berlinből jelentik: A német hadügyminisztérium megcáfolta egyes francia lapok állításait, amelyek szerint a svájci kormány nincsen megelégedve azokkal a repülőgépekkel, amelyeket Németországtól vásárolt és ezért kivonta őket a forgalomból.

Egy másik párisi lap állítása, hogy a svájci hadügyminisztérium megállapítása szerint a francia repülőgépek jobbakk lennének a német gépeknél, szintén nem felel meg az igazságnak.

Az arab terroristák újabb gyilkossága

Jeruzsálemből jelentik: Az arab terroristák három arabot elhurcoltak, akik közül egyet később holtan megtaláltak. Ennek ellenére is a feszültség enyhülését lehet érezni. A kormány elhatározta, hogy a nemzetközi telefonforgalmat ismét bevezeti és a Szent János kikötőt átadja a forgalom céljaira. Ugyancsak engedélyt adtak tizennégy arab autóbuszvonal újbóli megnyitására és számos foglyot szabadon bocsájtottak.

Jól beavatott körökben úgy tudják, hogy ez a Fehér könyv kiegészítése érdekében megindult újabb angol-arab tárgyalások eredménye. Palesztinában az a hír, hogy az egyiptomi miniszterelnök Londonba utazik, hogy résztvegyen az újabb megbeszéléseken.

Halifax: Anglia éber figyelemmel kíséri a danzigi helyzetet

Az angol-francia katonai küldöttség ma utazik Moszkvába — Az angol haderő a legnagyobb derülést is indokoltá teszi, — írja az angol sajtó — A lordok háza a magyar-román határincidensek ügyével is foglalkozott

Londonból jelentik: Az alsóház csütörtöki ülésén Chamberlain miniszterelnök vázolta a nyári szünet utáni első tárgyalási nap munkarendjét. Kijelentette, hogy ha a nemzetközi helyzet a Ház összejelentésének napján, október 3-án komolyra válna, akkor az előzően megállapított napirend teljesen megváltozik.

HALIFAX A NEMZETKÖZI HELYZETRŐL

A lordok házában csütörtöki ülésén lord Shell, a munkáspárti ellenzék vezére felvilágosítást kért a kormány külpolitikai magatartásáról. Lord Shell beszédét vita követte, majd Halifax külügyminiszter ismertette a kormány álláspontját a távolkeleti kérdésekben. Több felszólaló annak a véleményének adott kifejezést — mondotta —, hogy a nemrég Tókióban kötött megegyezés az angol külpolitika bizonyos alapvető változásait jelenti. Több szónok azt állította, hogy a tókiói megegyezéssel elismertük azt, hogy Kínában háborus állapot van s ezzel megsértettük a népszövetségi alapokmányt, valamint a kilenchatalmi egyezményt, — egyszóval olyan politika útjára tértünk, amelyet azelőtt elíteltünk.

— Ki akarom jelenteni, hogy azok, akik így ítélik, nem ismerik világosan sem a megegyezés alapját, sem pedig azt a magyarázatot, amelyet Ófelsége kormánya ehhez a megegyezéshez fűzött. Minden, amit tettünk, abban áll, hogy számot vetettünk a tényekkel, elsősorban pedig a mostani tényszerű helyzettel. Olyan helyzetben vagyunk, amelyben egyaránt kell szilárdságot és megértést tanúsítani. Tókiói követünk, akik súlyos körülmények között végzi feladatát, mindkettőről egyformán tanúságot tesz és nem szabad feladatát még jobban megnehezítenünk. Olyan megoldás létrehozásán fáradozunk, amely összhangban van a kínai érdekeinkkel. Tudom, hogy a siker vagy a kudarc nemcsak tőlünk függ, hanem attól is, hogy a japán kormány milyen mértékben hajlandó különbséget tenni a helyi és általános jelentőségű kérdések között.

— Ófelsége kormánya figyelmét elsősorban a tényszerű ostromzár kérdése és a Kína japán megszállás alatt levő részeiben egyre jobban terjedő angolellenes mozgalom felé irányítja. Emlékeztetem a japán kormányt arra, hogy az elvi megegyezés értelmében Japán felelős a rend és nyugalom fenntartásáért Kína megszállott területein. Ennek alapján Ófelsége kormánya követelheti a japán kormánytól, hogy szüntesse meg az angolellenes propagandát Észak-Kínában.

— Bár néhány tárgyalás alatt levő kérdés csak helyi jelentőségű, a legtöbb kérdésben más kormány is érdekelve van. Ófelsége kormá-

nya már most hangsúlyozza, hogy érdekeink sok tekintetben azonosak az Egyesült Államok és Franciaország érdekeivel. A három hatalom általános törekvései és céljai rendkívül hasonlóak és ezért a két kormányt állandóan részletesen tájékoztatjuk munkánkról és intézkedéseinkről. Ez nem azt jelenti, hogy a három hatalom — érdekei védelmében — ugyanazt teszi és egy időben, egy úton ha-

A moszkvai tárgyalások

Halifax ezután az európai helyzetre tért át és a moszkvai tárgyalásokról ezeket mondotta:

— A támadás elleni arcvonalat Ófelsége kormánya kezdeményezte s ezért a tárgyalások elhúzóására vonatkozó bírálat jórésze bennünket illet. Ha a világ itéletében mindig igazságos volna, Nagybritanniát az elismerés oroszánrésze kellene, hogy megillesse mindazért, ami ezen a téren eddig történt.

— Az angol politikának kezdetől fogva alapköve volt a Franciaországgal való szoros együttműködés, közös érdekeik megvédése érdekében. Ennek az együttműködésnek szellemében ajánlott fel Ófelsége kormánya biztosítékokat Lengyelországnak és Romániának és nincs kétség aziránt, hogy ezzel Oroszország biztonságához is nagy mértékben hozzájárultunk.

— Az angol kormánynak békeakciója során gyorsan és határozottan kellett eljárnia, úgy, amint ezt Nagybritannia népének túlnyomó többsége követelte. A moszkvai megbeszélések célja az esetleges támadással szembevehető erők fokozása. Nem csoda, ha ilyen szövvényes és szétágazó kérdéstömeg tárgyalásánál nézeteltérések merülnek fel. Nem titok, hogy a szovjetkormány nem tartja elég világosnak a közvetett támadás francia és angol értelmezését, míg a francia és az angol kormány azon a nézeten van, hogy a szovjetjavaslat túl messze megy, más irányban.

LENGYELORSZÁG ÉS TÖRÖKORSZÁG

Arra a kérdésre, hogy a Lengyelországgal kötött szerződés vonatkozik-e közvetett támadás esetére is, Halifax azt válaszolta, hogy a Lengyelországgal e tekintetben kötendő külön szerződés még nem készült el. Majd így folytatta:

— Kötelezettségeink Lengyelországgal szemben továbbra is világosak: ez a kötelezettség vonatkozik minden olyan esetre, amikor Lengyelország függetlenségét veszély fenyegetné, illetve minden olyan vállalkozásra, amellyel a lengyel kormány szükségesnek tartaná szembeszállni.

— Az a tény, hogy az angol és a francia kormány szombaton katonai küldöttséget küld Moszkvába — bár a politikai egyezmény még nem jött létre — a legjobb bizonyítéka a kormány ama szándékának, hogy a megbeszéléseket kedvező befejezéshez juttatja. Meg vagyunk győződve, hogy a katonai szakértők munkája kedvező hatással lesz a politikai megbeszélésekre is.

Halifax ezután kijelentette, hogy a Törökországgal egyes részletkérdésekre vonatkozóan megindult tárgyalások kedvezően folynak és a két kormány között rendkívül szíves a viszony.

A ROMÁN—MAGYAR HATÁRINCIDENSEK

Lord Ponsonby a magyar—román határincidensekre vonatkozó-

lad. Igazolja ezt az Egyesült Államok legutóbbi lépése Japánnal szemben. Ami a Japánnal kötött kereskedelmi szerződésnek részünkről való esetleges felmondását illeti, ez a kérdés igen gondos tanulmányozást és a dominiumokkal való tanácskozást igényel.

A továbbiakban Halifax közölte, hogy az angol kormány mindig hajlandó közvetíteni a Kína és Japán közti viszályban.

ujabb bizonyítéka annak, hogy London kész az esetleges orosz szerződés megkötése érdekében minden árat megadni. Egyébként is Anglia engedékenysége a szövettel szemben — Róma megítélése szerint — csak Japán ellen irányulhat. Előrelátható volt, hogy Japán eddigi erős bizalmatlansága az angol politikával szemben csak még jobban fokozódik, — mondják Rómában.

A FRANCIA KATONAI BIZOTTSÁG LONDONBAN

Pénteken Londonba érkezett az a katonai küldöttség, amely az angol katonai bizottsággal együtt szombaton Moszkvába utazik.

AMERIKA REPÜLŐTÁMASZPONTOKAT LÉTESÍT KANADÁBAN

Washingtoni jelentés szerint szerdán Ottavában értekezlet kezdődik az Egyesült Államok és Kanada kiküldöttei között. Az értekezleten az Egyesült Államok és Alaszka között Kanadán át létesítendő új légi vonalakkal kapcsolatos kérdéseket vitatják meg. A terv szerint három légi vonal lesz az Egyesült Államok és Alaszka között. Az egyik vonal Seattleből indul ki és a tengerpart mentén halad, a másik részben a tenger, részben pedig a szárazföld felett vonul végig, a harmadik pedig a Montana—állambeli Crawfordból indul ki és Brit-Columbia felett halad át. Ezek a légi járatok egyidejűen az Egyesült Államok csendes-óceáni védelmi repülő-támaszpontok megerősítésére is szolgálnak.

HÁBORUS ÉLELMEZESI MINISZTERIUM ANGLIÁBAN

Londonból jelentik: A szerdán nyilvánosságra hozott háborus élelmelési törvény háborus élelmelési miniszter kinevezéséről is intézkedik. Az új minisztérium veszi át a kereskedelmi minisztérium ügyeinek egy részét is. Hír szerint ezt a tárcát W. S. Morrisonnal, a lancasteri hercegség kancellárjával töltik be.

CHAMBERLAIN PIHEN

Az Avala londoni jelentése szerint Chamberlain miniszterelnök pénteken Chequersbe utazott, ahol több napot tölt, majd Skóciába utazik és itt tölti el egész nyári pihenőjét.

SAJTÓHÁBORU DANZIG KÖRÜL

Berlinből jelentik az Avala: A német sajtó élesen szembeszáll a Manchester Guardiannal azzal a cikkével, amely követelte, hogy Lengyelország ne engedjen a danzigi kérdésben és azt írta, elérkezett a pillanat, amikor Lengyelország az utolsó figyelmeztetést intézheti Berlinhez. A Berliner Borszeitung szerint ez a cikk kihívó jellegű és azt mutatja, mennyire gyűlöli az angol közvélemény egy része Németországot.

an intézett kérdést a külügyminiszterhez. Halifax kijelentette, hogy nem kapott közvetlen hivatalos értesítést, de a román követ közölte vele azt a reményt, hogy az esetnek nem lesznek komolyabb következményei, miután a magyar kormány is hozzájárult a vegyes bizottság kiküldetéséhez.

DANZIG

A danzigi kérdésről Halifax ezeket mondotta:

— Nincs szándékomban erről az ügyről sokat beszélni, csupán emlékeztetem a Házat a miniszterelnök július 10-i kijelentésére, melyben ismertette a kormány álláspontját. Ez a kijelentés világos és félreérthetetlen és semmit sem akarok mondani, ami jelentőségét csökkenthetné. Nem osztom azt a felfogást, hogy a mai pillanat alkalmas volna arra, hogy nemzetközi csapatokat küldjünk Danzigba. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Ófelsége kormánya nem kíséri éber figyelemmel a danzigi helyzetet és ne lenne minden pillanatban tisztában azokkal a következményekkel, amelyeket az esetleges danzigi fejlemények az európai békére jelenthetnek. (A. A.)

AZ ANGOL—OROSZ FLOTTA-EGYEZMÉNY MEGVÁLTOZTATÁSA

Rómából jelentik: Az angol—orosz tengerészeti egyezmény Oroszország javára történt megváltoztatása Róma politikai köreit nem érte váratlanul. Az olasz álláspont szerint ez az angol lépés

HALLÓ!

Dr. Tiso József szlovák miniszterelnök Tapolesányban levő nyári rezidenciájában kihallgatáson fogadta az első szlovákiai német követet, Bermardot, aki ez alkalommal átnyújtotta dr. Tisonak megbízó levelét. Az átnyújtás után tartott beszédekben Bernard és dr. Tiso egyaránt hangsúlyozták azt a baráti viszonyt, amely Németország és Szlovákia között fennáll és kifejezték azt a reményüket, hogy a két állam kormánya minél bensőségesebben fog együttműködni.

Litvánia egy helyet kér a maga részére a népszövetségi tanácsban. A hely szeptemberben ürül meg és ezért már most bejelentette igényét a helyre.

Hitler vezér és kancellár Knut Hamsun norvég író 80. születésnapja alkalmából sürgönyileg üdvözölte. Göbbels propagandaminiszter, valamint a német hírodalom számos más kiválósága is sürgönyileg üdvözölte a világhírű író.

Gorizlánál lezuhant egy olasz katonai repülőgép. A pilóta meghalt.

A brüsszeli kormány elhatározta, hogy egész Belgium területén összeírja az összes külföldi állampolgárokat és felülvizsgálja, hogy mivel foglalkoznak. Az összeírás és vizsgálat után a nem kívánatos elemeket kényszeríteni fogja Belgium területének elhagyására.

Az amerikai szenátus egyhanguan megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely a Panama-csatorna harmadik erődítési vonalának és bazénjának kiépítésére 270 millió dollár hitelt kér. A munkákat nemzetvédelmi szempontból igen sürgősnek tartják és ezért rövidesen megkezdik.

A Tuniszban megjelenő »Unione« című olasz lap ellen bünvádi eljárást indítottak a francia hatóságok, mert állítólag katonai természetű híreket terjesztett.

A Havas-iroda jelentése szerint Kjoszeivanov bolgár miniszterelnök rövidesen hivatalos látogatásra Rómába érkezik.

Larochelle kikötőjében kilenc láda spanyol ékszer tettek egy spanyol hajóra, hogy az aranyat visszaszállítsa Spanyolországba.

Roosevelt elnök azt ajánlotta az amerikai szenátusnak, hogy Yoys tábornokot nevezzék ki az amerikai hadsereg vezérkari főnökének segédjévé. Az alkotmány szerint ezt a szenátusnak kell megtenni, azért is fordult az elnök hozzá. Ugyanekkor Roosevelt öt új hadseregtábornokot nevezett ki az eddigiek helyébe, akiket nyugdíjazott.

Öt újságíró, akik egy Párisban megjelenő nemzetközi lapban fasisztaellenes irányú cikkeket írtak, amelyben az afrikai gyarmatok függetlenségéért harcoltak, egytől két évig terjedő fogházra ítélt a párisi bíróság, azzal az indokolással, hogy a francia birodalom területi épsége ellen ígáltak.

Az amerikai Springfield repülőterén felszállott Mund fivérek már 226 órája a levegőben vannak és ezzel megdöntötték az eddigi rekordot, amely 218 óra volt.

Moravica mellett elégett ötven kazal szalma

Gyújtogatás okozta a rendkívül nagyarányú és veszedelmes tüzet

Hatalmas arányú tűz volt csütörtökre virradó éjszaka Moravicán. Kigyulladt a község felvágén lévő nagy szérű és nem kevesebb, mint 50 kazal szalma elégett.

A tűz este fél 10 óra körül keletkezett. Abban az időben senki sem tartózkodott a szérűn és így a tüzet már csak akkor vették észre, amikor az egész szérű hatalmas lánggal égett. Hamarosan a fél falu talpon volt és a tűz körül gyülekeztek, de a tűz eloltására gondolni sem lehetett.

A tüzoltóság kivonult, sőt a szomszédos községekből is átjöttek a tüzoltók. Munkájuk csak arra szorítkozott, hogy a tűz terjedését megakadályozzák.

Kilenc kazal szalmát sikerült is megmenteni, mert kissé távolabb voltak a tűzben álló kazaloktól. Óriási hőség fejlődött ki, de a távolabb álló szalmakazalok mégis épségben maradtak.

A tűz színhelyéről felszálló paraszat a község felé vitte a szellő és emiatt attól tartottak, hogy a házakig eljutó parázs ott is tüzet okoz.

Szerencsére a levegőbe került parázs hamarosan hamuvá vált és így újabb tűz nem keletkezett.

A tüzet csak csütörtökön délelőtt sikerült teljesen eloltani. Azt, hogy hány kazal szalma és pelyva égett el, még nem sikerült megállapítani, de bizonyos, hogy

legalább 50 kazal porladt el. Mindössze kilenc kazal szalma volt biztosítva. A szalmakazlak legnagyobb része

szegény emberek tulajdona volt, akik a kárt kétszeresen érzik, mert a szalma volt télire készített fűtőanyaguk.

A legnagyobb kár Gyütő Sándort érte, akinek hét lánc szalmatermése égett el.

A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta. A vizsgálat folyik.

„Nem hajtom bárd alá a fejemet!”

A „törvényen kívül” helyezett szovjetkövet Moszkva gyilkos módszereitől

Párisból jelentik: A hivatalos Tass-iroda jelentette, hogy Raskolnyikovot, a Szovjetunió szófiai követét »a nép ellenségének« proklamálták és törvényen kívül helyezték, mert »elhagyta állomáshelyét és vonakodik visszatérni a Szovjetunióba.« A volt szófiai szovjetkövet most a Párisban élő orosz emigránsoknak körlevelet küldött, amelyben rendkívül érdekesen mondja el erkölcsi kivégzésének előzményeit és azokat a lépéseket is, amelyeket ő még Sztalinnal is tett.

A Szovjetkötársaságok Szövetségének legfelsőbb törvényszéke — írja a körlevélben — távollétemben a legsúlyosabb büntetésre ítélt: törvényen kívül helyezett. Nem tudom, hogy milyen tények alapján hozta meg ezt az ítéletet, soha senki engem ki nem hallgatott, senki tőlem magyarázatot nem kért az ellenem hangoztatott vádakról. Az egész világgal közlöm, hogy

hamis vád alapján hozták meg ellenem a főbenjáró büntetést. A követ ezután megírja, hogy sohasem hagyta el szófiai állomáshelyét, csak egyszerűen visszautasította azt, hogy a bolgár fővárost felcserélje a Mexikóban, vagy Görögországban teljesítendő szolgálattal. Erre a szovjetkormány felhívta, hogy térjen vissza Moszkvába, mert tárgyalni akarnak vele új állomáshelyre való kinevezéséről. Megokolásul azt hozták fel, hogy Bulgáriánál jelentősebb országba fogják áthelyezni.

Eleget is akart tenni a meghívásnak és már utban is volt Szófiából Moszkva felé, de szerencsére — ahogyan írja — az uton

arról értesült, hogy Sztalin »visszahívta.«

— Elég politikai jártasságom van ahhoz. — mondja tovább köriratában Raskolnyikov, — hogy megértem, mit jelent a szovjetviszonyok között az a tény, ha egy diplomatát ilyen gyorsasággal »visszahívják.« Ezek után tisztában voltam azzal, hogy

amint átlétem a Szovjetunió határát, nyomban letartóztatnak.

— Az is világos volt előttem, hogy mint olyan sok más régi bolsevistát, engem is vétkeknél tartanak, jóllehet, semmiféle vétkeket el nem követtem. A Moszkvába való meghívás csak csapda volt.

— Az ilyen módszerekkel, amelyek méltatlanok egy nagy államhoz, Szovjetországban sok diplomatáját vetették börtönbe, vagy küldték a veszthelyre. Így járt Karakhan nagykövet is, akinek a washingtoni állomáshelyet ajánlották fel és amikor Moszkvába érkezett, hogy tárgyaljon új kiküldetéséről, letartóztatták s kivégezték. Ozulenkot Spanyolországból hívták vissza azzal az ürüggyel, hogy igazságügyi népbiztossá nevezik ki. Ő is életével fizette meg hiszékenységét.

— Büntetésből való visszahívásom után az örültséggel, az öngyilkossággal lett volna egyenlő, ha visszatértem volna Moszkvába

— Inkább élek szabadon száraz kenyéren és vizen,

mintsem elszenvedjem a börtönt s elveszek anélkül, hogy megadnák a védekezés lehetőségét a szörnnyű, de egészen alaptalan vádak ellen.

— Magának Sztalinnak is irtam,

magyarázatát adtam eljárásomnak és élesen tiltakoztam az ellen, nem koholt vádak ellen.

— A távollétemben hozott ítélet élénk világot vet a Sztalin-féle igazságszolgáltatásra és mindenki előtt érthetően megmutatja,

hogyan gyártják a Szovjetunióban a »nép ellenségeit.«

De igazolja azt is, hogy milyen »indokok« elegendők arra, hogy a legfelsőbb törvényszék valakit a legsúlyosabb büntetésre ítéljen.

— A törvényen kívül való helyezésemet a vak és féktelen gyűlölet diktálta egy ember ellen, aki mindössze azt tette, hogy nem hajította engedelmesen fejét a bárd alá és volt bátorsága megmenteni az életét.

Befejezték az olasz-jugoszláv tárgyalást

Az olasz-jugoszláv egyezményeket Albániára is kiterjesztették

Rómából jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter és Hrisztics Toma római jugoszláv követ csütörtökön egyezményt írtak alá, amely az olasz-jugoszláv szerződés és egyezmények érvényét Albániára is kiterjeszti. Ezenkívül a jugoszláv-olasz állandó árucere-bizottság elnöke aláírták az ideai kereskedelmi forgalomra vonatkozó zárójegyzőkönyvet, amely az árucere forgalom jelentős emelkedését helyezi kilátásba.

Roosevelt újabb veresége

A kongresszus elhalasztotta a munkásházák építésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását

Washingtonból jelenti a Reuter-iroda: Roosevelt elnököt szerdán a kongresszusban újabb vereség érte. A köztársasági képviselők szövetkeztek a demokrata képviselők jobboldali érzelmű csoportjával és 190 szóval 170 szavazattal szemben leszavazták Rooseveltet. Roosevelt kérte, hogy a kongresszus szavazzon meg 800 millió dollárt munkásházák építésére, azonban a képviselők előbb említett többsége a javaslat tárgyalásának elhalasztása mellett szavazott.

A román király Rodos szigetén

Rodosból jelentik: II. Károly román király, Mihály nagyvajda trónörökös kíséretében megtekintette Rodos sziget nevezetességét és a fasiszta kormány által létesített intézményeket.

A román király a sziget kormányzóját magas román kitüntetésben részesítette.

FEKETE FOG A PÁRISI DIVAT

Kell, hogy ez az új fog-divat Minden férjet megnyugtasson: A foga fehérjét eztán Nem mutatja ki az asszony.

Értesítés a szombori férfi-kongresszus résztvevőihöz

Kérelem Szombor polgárságához

Szomborból jelentik: A rendező-bizottság ezúton is értesíti a kongresszus összes résztvevőit a következőkről:

1. Gyülekezés szombaton a püspök ur fogadtatására: Biciklisták: a Vojvoda Putnika Venacon (a Hotel Szlontól a kaszárnya felé); szombori egyletek (férfiak, ifjak) a Zmaj Jovana utcában (a régi pénzügyigazgatóság előtt); az idegen résztvevők a Mala Crkvena (Kis Templom) utcában; a kocsik és bandérium a plébániatemplom előtt Indulás este 1/28-kor.

2. Kérjük a város összes polgárát, felekezetre való különbség nélkül, hogy a Kongresszus mindkét napján házaikat fellobogózní,

azonkívül szombaton a bevonulás utvonálán (Kralya Petra I. Vojvoda Putnik, Szv. Ivana utca, ugyszintén vasárnap az ünnepélyes körmenet utvonálán Kralya Petra I. Kralyevicsa Gyorgya, Kralya Alekszandar I. utcában, a Vojvode Sztepe Sztepanovicsa Vojvode Petra Bojovicsa körutakon és dr. Laze Koszticsa utcában

házaikat kivilágítani is sziveskedjenek

3. A kongresszus résztvevői a helyszínen, kapják meg a két nap részletes programját kiki a maga anyanyelvén

4. A kik a szomboriak közül betegség, öregség miatt a vasárnap délutáni nagygyűlésen nem vehetnek részt, de a körmenetben fel akarnak vonulni, azok a nagygyűlés tartama alatt gyülekezzenek 1/25-től kezdve a bajai uti kaszárnya előtt Felkérjük a szombori biciklistákat, hogy ugy a püspök ur fogadtatásán (indulás szombat este 1/28-kor a Vojvoda Putnik uccából) mint a vasárnap délutáni körmenetben, (gyülekezés ugyanott, indulás innen a nagygyűlésre 1/24-kor),

lehetőleg kerekpárral vegyenek részt.

Kérjük a szombori biciklistákat, hogy a pápai zászlót feltétlenül szerezzék be gépük feldiszítésére. Felvilágosítást ad erre Galacz Illés kereskedő.

A püspök ur fogadtatására a felvonulás rendje a következő:

Lova-bandérium, fáklyások, katonazenekar, biciklisták. 1. Azok a községek amelyeket Sándor kanizsai káplán szervez meg. 2. A többi községből 3. Szomborból Községek ABC sorrendben Szombor felvonulási rendje: Burjevacska Kole, Miroljub, Radisa, egyleten kívüli bunyevácok, Ipartesület, Iparosdalárda, Kaszinó, Kaszinó Közművelődési Egylet, Magyar Olvasókör Katolikus Legényegylet, Szombori Atletikai Kör, egyleten kívüli magyarok, németek, tüzoltók, kocsik A vasárnapi körmeneten ugyanez a sorrend, a fáklyások és bandérium elhagyásával. Kérjük a nőket hogy a gyülekező helyektől tartásák távol magukat,

nehogy a résztvevőket bármi tekintetben akadályozzák

Egyben felkérjük a szombori híveket hogy a még be nem jelentett üres szobáikat a hitközségi irodában bejelenteni sziveskedjenek.

««(IIII)»»»

SZESZTILALOM BOMBAYBAN

Bombay — Gandhi óhajára — Hallom, szesztilalmat kapott, Az iszacos hindukra ez Kijózanítólag hatott.

(he)

A rokkantak és hadikárosultak gyermekei nem fizetnek tandíjat

Beográdból jelentik: A hadirokkantokról és más háborus áldozatokról szóló rendelet értelmében a rendelet által védettek gyermekei az összes állami és önkormányzati iskolákban mentesek minden tandíj és egyéb illeték fizetése alól, tekintet nélkül vagyoni helyzetükre. Erre való tekintettel a szociálpolitikai miniszter a következő magyarázó szöveget adta ki:

A hadirokkantokról és egyéb áldozatokról szóló rendelet értelmében 1939 április 1-től kezdve állami védelemre a következőknek van joguk:

1. Azok a személyek, akiknek az 1929 évi rokkanttörvény, valamint annak kiegészítései alapján a rokkant bíróságtól végzésük van és ennek alapján rokkantjárulékot kapnak.

2. Azok a személyek, akiknek az 1929 évi rokkanttörvény és annak kiegészítései alapján a rokkantbíróságtól végzésük van, de akiknek 1939 április 1. előtt a pénzügyigazgatóságok ideiglenesen beszüntették a rokkantsegélyek folyósítását vagyoni cenzus vagy megváltás miatt.

3. Hadirokkantak, akik az 1929 évi rokkanttörvény alapján nincs joguk rokkantjárulékra, cenzus miatt, vagy azért, mert állami szolgálatban állanak.

4. Azok a hadirokkantak, akik 30, vagy több százalékkal alkalmatlannok gazdasági munkára, akiket az 1925 évi rokkanttörvény elismert és akik a törvény alapján megváltási összeget kaptak, vagy akiknek ügyét a rokkantbíróságok az 1929 évi rok-

kanttörvény életbelépte előtt nem tudta elintézni.

5. Azok a személyek, akik bírósági döntés alapján az 1929 évi rokkanttörvény 102. és 105. szakaszai alapján veszik fel a járulékot.

6. Azok a rokkantak, akik 30 vagy több százalékkal alkalmatlanok gazdasági munkára és akiket betegségük miatt ismert el ilyeneknek az 1925 évi rokkanttörvény, de az 1929 évi rokkanttörvény 113. paragrafusa alapján az ingyenes gyógykezelésre és utazásra való jogukat megtagadták. Azok a személyek, akik a rendelet 129. paragrafusában előírt kedvezményt igénybe akarják venni, ugy a tandíj, valamint a beiratás, vizsga, különböző bizonyítványok kiadása, stb. esetében, kötelesek vagy az illető pénzügyigazgatóság határozatát az új rokkant járulékról történt átvételről, vagy a rokkanttörvény alapján kiadott régebbi bírósági végzést benyújtani.

Azok a személyek, akiket nem említettek határozottan a végzésben, határozatlan, bizonyítványban, tehát olyan személyek, akik mástól származtatják jogukat, ezeknek a személyeknek a határozat, végzés és bizonyítvány hiteles másolatán kívül még a községi előljárásnak azt a bizonyítványát is mellékelniük kell, amelyben az igazolja, hogy milyen viszonyban van akár a mostani rendelet, akár a régebbi rokkanttörvény alapján megállapított és állami támogatásra jogosult hadirokkanttal vagy más háborus károsulttal.

Fellép-e harmadszor Rooseveltt?

Világjelentőségű bonyodalmak az amerikai belpolitikában

Roosevelt elnök — mint ismeretes — kétnapos megbeszélést folytatott hydeparki birtokán a demokratapárt választási vezetőjével, James Farley postaügyi miniszterrel. Köztudomású volt, hogy ezen a hosszú konferencián beszéltek meg

a jövő évi elnökválasztás súlyos problémáját.

Sem Rooseveltt, sem Farley nem volt hajlandó nyilatkozni arról, hogy Rooseveltt harmadszor is fellép-e. A politikai világban döntő jelentőséget tulajdonítanak a kétnapos tárgyalásnak, de úgy vélik, hogy még hosszabb időbe fog telni, míg Rooseveltt nyilatkozik a harmadszori jelölésről.

Az amerikai elnökválasztási kampány frontjai közben kezdenek kialakulni. Nagyjában az jellemzi legjobban a helyzetet, hogy Rooseveltt híveinek tábora balfelé toldott. Valószínűnek látszik, hogy a legközelebbi hónapok folyamán

ez a balfelé toldás még erősebben fog mutatkozni,

amennyiben Rooseveltt számára a megválasztás egyetlen lehetősége az, hogy a demokrata párt elvesztett jobbszárnya helyett a radiká-

lis függetlenek táborát igyekeznek megnyerni magának.

Az elnökválasztás kimenetelét alkalmasint az fogja eldönteni, hogy már az 1940-es elnökválasztások során is fellép-e az alakulóban levő új harmadik párt

jelöltje. Ha ez megtörténik, legalább is kétségesnek látszik, hogy Rooseveltt a demokrata párt jobbszárnyának támogatása nélkül a választási hadjáratból győztesként kerülhessen ki.

Pillanatnyilag valószínűleg látszik, hogy a Lafolette fivérek új pártja még nem tartja alkalmasnak a legközelebbi választást önálló jelölt állítására. Annyi bizonyos, hogy az utolsó időben minden időközi választáson a köztársaságiak győztek ott, ahol Rooseveltt jelöltje és a köztársasági jelölt mellett haladó szellemű, pártönkivüli jelölt is fellépett. Ezek a választásokon

a baloldali érzelmi választók a harmadik párt jelöltjére adták szavazatukat

és Rooseveltt a demokrata párt sok híve is cserbenhagyta.

A legjobb példát erre Newyork nyújtotta, ahol Lehmann volt de-

mokrata kormányzónak kellett, akarata ellenére fellépnie, hogy népszerűségével győzelemhez segítse Rooseveltt pártját. Még így is csak a szakszervezetek segítségével sikerült alig néhány szavazatnyi többséggel kibuktatnia Devey főállamügyészt, a köztársasági párt jelöltjét.

Rooseveltt és hívei számára elengedhetetlenül szükséges, hogy minden baloldali érzelmi választó összefogjon, éppen ezért a demokrátiák

igyekeznek megakadályozni harmadik párt kialakulását.

Igyekeznek helyet biztosítani az eddig pártokon kívül álló radikálisoknak a demokrata párt körében és hajlandók jelentős engedelményeket is tenni, mert a baloldali csoportok támogatása nélkül bukástól kellene tartaniok. A Lafolette fivérek egyelőre hajlandóknak mutatkoznak arra, hogy támogassák Roosevelttet, de több kisebb párt és a radikális szakszervezetek már nem hajlandók egységesen Roosevelttre adni a voksukat, ugy mint az előző választásokon.

A demokrata párt jobbszárnyának és a jobbközépnak a megnyerése reménytelennek látszik a szenátusban legutóbb lejátszódott események után. A demokrata párt jobbszárnya a semlegességi törvény megváltoztatásával kapcsolatosan

élesen foglalt állást nemcsak Rooseveltt politikája, hanem személye ellen is.

Ezek támogatására az elnök nem is számít többé.

Mindaddig, amíg Lafoletteék és a baloldali kisebb csoportok nem foglalnak véglegesen állást, Rooseveltt sem hozza nyilvánosságra végső elhatározását, hogy vállalja-e a harmadik elnökjelöltséget.

Szlovákia konkordátumot köt a Vatikánnal

Rómából jelentik: A Corrispondenza értesülése szerint Sidor Károly, Szlovákia vatikáni követe megbeszéléseket folytat a Szentszék és Szlovákia viszonyának szabályozása tárgyában. Hír szerint a tárgyalások befejezéshez közelednek és a konkordátum megkötése küszöbön áll.

Angliából eddig ötven terroristát utasítottak ki

Londonból jelenti a Reuter: Sir Samuel Hoare belügyminiszter kilenc újabb terrorista kiutasítását rendelte el. Közülük három terroristának megtiltották, hogy ismét Anglia földjére tegye a lábát.

Eddig összesen 50 terroristát utasítottak ki.

Londonban még egy gyanus nőt letartóztattak.

A kiutasítottak közül eddig csak egy tiltakozott az elutasítás ellen és tiltakozására a toloncolást elhalasztották.

5 baleset 1 verekedés

Petrovgrádon és Rórnycén

Petrovgrádról jelentik: Fésüs Károly 56 éves petrovgrádi kocsis lovai megriadtak. A kocsis meg akarta fékezni őket, de az egyik ló megrugta. Fésüs

a fején súlyosan megsértült.

Bera Matild és Andracsik Vera együtt laknak Petrovgrádon a Jug Bogdán ucca egyik házában. Andracsik Vera lakása elé virágokat ültetett és lakótársa véletlenül eltaposott több virágot. Emiatt szóváltás keletkezett közöttük, majd verekedéssé fajult a veszekedés és annak során Andracsik Veronka kalapácsütéssel leütötte Bera Matildot, aki

eszméletlenül összeesett.

Kiss Gáspár 43 éves hetini gazdálkodó flóbertjét tisztította. A flóbert töltve volt, tisztítás közben elsült és

a golyó a gazda karjába fúródott.

Beszállították a petrovgrádi kórházba.

Szeiler János 8 éves szakulai elemista leesett az almafáról és

lábát törte.

Beszállították a petrovgrádi kórházba.

Gyuricskovic Ráda 4 éves farkasdinai gyermek csikó után futott, amely megrugta. A rugás a gyermeket a homlokán érte, úgyhogy agyrázkódást szenvedett,

haldokolva szállították a petrovgrádi kórházba.

A volt jegyzőtanfolyam épületének építési munkálatai során a nagy melegben elszédült és lezuhant a kétemeletes állványról Markart József építőmunkás.

Agyrázkódást és koponyacsonttörést szenvedett.

Allapota rendkívül súlyos.

A helini haramiák a bíróság előtt

Augusztus 24-én kezdik tárgyalni a gyilkos cigányok ügyét

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszék büntető ötös tanácsa Orlics Vaszilije tanácselnök elnökletével augusztus 24-én kezdi meg a 19 tagú cigánybanda sorozatos rablógyilkosságainak tárgyalását. A cigánybanda, mint ismeretes, ez év márciusában embertelen

vadállati kegyetlenséggel megölte Bukor György hetini gazdálkodó feleségét, anyját és nagyanyját.

1933-ban Szrpszki Itebejen követtek el kettős rablógyilkosságot. Meggyilkolták és kirabolták Szmiljanics Vászta durgazdag földmivest. Basahidon 1934 júliusában működtek. Gruzics Milutin durgazdag, Amerikát járt uszorást és feleségét gyilkolták meg és pénztárukból

több mint félmillió dinárt elraboltak.

A tárgyalás előreláthatólag több hétig tart. A bíróság a vádlottak védelmére hivatalból 18 védőt rendelt ki, 56 tanút idéztek be kihallgatásra.

MELEG, DERÜLT IDŐ

Jugoszlávia egész területén derült és elég meleg idő volt, a legtávolabbi északnyugati vidékek és moravai bán-ság egy részének kivételével, ahol kevés felhőzet is mutatkozott. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen 9 fok, a legmagasabb Podgoricán 37 fok volt.

Időjárás: Meleg, nagyrészt derült idő várható, helyenként a felhőzet kiterjedéseivel

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

A noviszádi forgalmi és egyéb nyugdíjasok egyesülete felhívja tagjait, hogy augusztus 6-án, vasárnap délután 3 órakor a Maros vendéglőben megtartandó rendes havi összejövetelen megjelenni sziveskedjenek. A választmányi tagoknak teljes számban meg kell jelenniük.

A jugoszláv-magyar kereskedelmi egyezmény meghosszabbítása. A külügyminisztérium értesítette a pénzügyminisztérium vámosztályát, hogy jegyzékváltással 1939 december 31-ig meghosszabbították a magyar-jugoszláv kereskedelmi egyezmény érvényességét.

Gömbvillám egy német templomtornyon. Lübeck közelében egy városka templomtornyán érdekes természeti tüneményt figyeltek meg zivatar közben. A toronyba becsapott a villám s a villámcsapás után a torony csúcán hatalmas tüzgömb jelent meg, amely lassan forgott a torony körül, majd a fal mentén legurult és nagy dörrenéssel szétrobbant. A toronymak semmi baja sem történt és égési nyomokat sem találtak a tetőn. A ritka természeti tünemény az ugynevezett gömbvillám volt, amelynek nincs gyűjtőhatása.

Lopás a noviszádi strandon. Gyurics Bozsikár irigi mérnök csütörtökön Noviszádon volt és kiment a strandra. A kabinban hagyott ruhájából ismeretlen tettes ellopott 70 dinárt. Gyurics feljelentést tette a rendőrségen.

Kegyelmet kaptak a krétai forrongás résztvevői. Athénból jelentik: György görög király az augusztus 4-i állami ünnep alkalmával kegyelmet adott mindazoknak akik a krétai forrongásból kifolyólag még börtönben ültek

A negyedik megvizsgált noviszádi közutat is szabálytalannak találták. A noviszádi városi utak ellenőrzésére kiküldött bizottság tegnap vizsgálta meg a vasúti átjárónál lévő városi utat. A bizottság megállapította, hogy a kut külső burkolata 1.90 méterrel a belső cső pedig 4.5 méterrel rövidebb, mint ahogy azt az árlejtésen előírták. A városi utak ellenőrzését folytatják.

Ma van a tekiai bucsu. Ma, Haves Doldogasszony napján tartják meg a tekiai bucsut. Már napok óta vonulnak a hívek a híres bucsujáró helyre zászlókkal, énekszóval haladnak Noviszádon át és olykor rövid időre megakasztják a város forgalmát. Ma előreláthatólag több ezer hívó gyűl össze a híres bucsujáró helyen.

Kerékpárigazolványt találtak Noviszádon. A noviszádi Habogal szemközti lévő trafik közelében Rájics Milutin nevre szóló kerékpárigazolványt találtak. Igazolt tulajdonosa jelentkezzen a trafikban.

Ahol az angol trónörökös nő nem léphet be a templomba. Az angol királyi család nemrég meglátogatta a Royal Naval College intézetet. A látogatás során meg akarták tekinteni a College kápolnáját is, ahol éppen istentisztelet folyt. Egy régi rendelet azonban kimondja, hogy 16 éven aluli gyermekek az istentisztelet alatt nem léphetnek a kápolnába, nehogy himlőt, vagy más járványos gyermekbetegséget cipeljenek be a hívők közé. Minthogy a rendelet máig is érvényben van, az angol trónörökös nő és kishuga nem vehettek részt az istentiszteleten, a kollégium épületében várták meg szüleiket és csak az istentisztelet után tekinthették meg a templomot.

Asszonyok véres verekedése a noviszádi Limarszka uccában. Tegnap délelőtt véres asszonyháború játszódott le Noviszádon a Limarszka ucca 9 számú házában. Sipos Annus bejárónő összekülönbözött a házában lakó Patyi Maris bejárónővel. A kartársnők vitatkozása mindjobban elfajult, végül is Sipos Annus berohant a lakásába. Pillanat mulva újból megjelent a küszöbön kezében nagy cserépedénnyel, amelyet teljes erőből Patyi Maris fejéhez vágott. Az edény eltörtött, szilánkjai mély sebet ejtettek Patyi Mária homlokán és ajakán. A mentők kórházba szállították a sebesült asszonyt, ahonnan első segélynyújtás után a rendőrségre ment és feljelentést tett Sipos Annus ellen.

Az orrszarvu és az európai válság. Az európai válság megkönynyított az afrikai nagy vadak életét. A bizonytalan körülmények között nagyon kevés sportembernek van kedve az afrikai őserőkben vadászni. 1937-ben 127 és 1938-ban 88 elefántot löttek Afrikában, az ugandai erdészeti hivatal kimutatása szerint. A nagy vadászat alkonya megmentette a jelenleg élő legnagyobb emlőst, a fehér orrszarvut a fenyegető kihalástól, sőt számuk Ugandában és Zuluföldön újabban növekszik.

Béla a sötétben buikáló fejbeverő Sós Lajos 39 éves pacsiri származású molnári csütörtökön este Noviszádon Karoszek Mihály Dobrotvora Matijevicsa uccán lévő vendéglőjében iszogatót. Késő este rózsás hangulatban távozott a vendéglőből és fűtűrésze ment az uccán, amikor egy sötét alak rátámadt és súlyosan összeverte. Sós Lajos úgy látta, hogy támadója egy Béla nevű ismerőse, de vezetéknevét nem tudja. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a titokzatos Bélát kézrekerítse

Négyméteres kobrakigyó. Bagan Datch mellett (Perak állam) maláji félsziget, egy gumitelep munkásai négy méter hosszú kobrakigyót ütöttek agyon Midőn az óriási hullót felhasították, gyomrában egy két méter hosszú kobrát találtak.

Halálozás. Noviszádon hosszú és kínos szenvedés után ötvenhétéves korában elhunyt özv. Sirovica Mártonné szül. Nedeczki Katalin. Tegnap délután temették általános nagy részvét mellett. Az engesztelő szentmiseáldozatot ma szombaton reggel 7 órakor mutatják be a belvárosi plébániatemplomban.

Fogsor zuhant le a derült égből. Brockett Erzsébet portellizabethi lakosnő nagymosást tartotta. Hirtelen arany fogsor hullott az égből a kertben dolgozó mosórő teknőjébe. A váratlan áldást hatalmas motorzugás kísérte a magasból: az értékes fogsor nyilván egy elsuhanó repülőgépből esett ki, csodálatos véletlen folytán a teknőbe.

Ég a napmelegtől

a kopár szik sarja — a maihoz hasonló forró nyári időre emlékezhetett a jó öreg Arany, amikor a halhatatlan Toldi bevezetésében klasszikus képet adott az alföldi nyárról. Ha Arany most írná meg azt a néhány versszakot, akkor bizonyára azt is belevenné, hogy a kukorica szára alulról kezdődően vigasztalanul sörgul, zörgössé válnak a levelek és az új csövek gyenge tejes szeme összeszarad. Manapság alföldi tájunknak ez a szomorú jellegzetessége. A kukoricaszár a tövétől számítva már mintegy harminc centiméternyire megsárgul és ha a sárgaság még néhány centimétert kuszik fölfelé, akkor vége az idei kukorica termésnek. Már éppen egy hónapja annak, hogy utoljára nagy, komoly eső vidította fel a bácskai és bánáti tájéket. Julius másodikán, vasárnap este volt az a nagy eső, azóta itt-ott jelentkezett ugyan csapadék, de csak arra volt jó, hogy a port elverje. Mindenfelé konganak a harangok, esőért esedezik a nép, még nem lenne késő... Szakadatlanul száll az ég felé: adj Uram sőt. Reméljük, hogy a kérés meghallgatásra talál...

Érdekes fényképfelvételek készültek a Marsról. Dr. V. M. Sipher, neves amerikai csillagász, az arizonai Lowell csillagvizsgáló igazgatója, a délafrikai bloemfonteini Lamont-Hussey csillagvizsgáló tornyából különleges fényképezőgépek segítségével érdekes felvételeket készített a földközelségbe került Mars bolygóról. A fényképek nyomán nagyfotosságu változásokat talált a »Mars szemé«-nek nevezett hatalmas folton és ezekből a változásokból növényi anyagok növéseére következtet, ami szerves élet létezését bizonyítaná a Mars bolygón. Dr. Sipher nevéhez fűződik az a legújabb csillagászati elmélet, amely a világegyetemet szétbukkanó buborékhoz hasonlítja.

A szubotícai és egyéb nyugdíjasok figyelmébe! A nyugdíjasok szubotícai egyesületének vezetősége értesít minden nyugdíjast, hogy a rezi szén vételezésére szóló rendeletet 34205/IV 39 szám alatti a vasutigazgatóság kiadta az illetékes főnökségeknek. A rendelet szerint minden arra jogosult, az egyesület irodájában beszerezhető és az állomásfőnökség által hitelesített igazolvánnyal minden hó 5-től a hó végéig minden nap befizetheti az állomás pénztárnál az összeget. Ertesítjük azonban az érdekelteket, hogy a lehetőséghez képest mindenki már most szerezz be szén szükségletét. Az évi szénjárandóságot 1939. augusztus hó 5-től 1940 március 31-ig bezárólag lehet kivételezni. — A vezetőség.

MARSRUTA

Rádiogramot küldtek a Marsra, De válasz nem jött eddig egy se. Azt gyanítom én ebből, kérem, Hogy a válasz nem volt fizetve.

PETROVOSZELŐI HIREK.

Zsivkovics Jován tisztviselő jelentette a csendőrségen, hogy valaki kinyitotta alkulccsal asztalának fiókját s a benne lévő 3000 dinárját elvitte. A lopás után a tolvaj újból bezárta a fiókot. A csendőrség nyomoz a besurranó tolvaj után. — Szerdán ismét gyűlést tartott a római katolikus hitközség képviselő-testülete. Elhatározták, hogy augusztus 7-én este nézik át a templom renoválásra beérkezett ajánlatokat s a legkedvezőbb ajánlattevőnek azonnal kiadják a munkálatokat. A vezetőségnek nagyon megtetszett a szentái tóparti templom s így teljesen arra a mintára végeztetik a munkát.

— Viharos képviselőtestületi gyűlés Bácskogradistén. Bácskogradistéről jelentik: A képviselőtestület csütörtökön Horváth Márton községi elnök elnökletével rendkívüli gyűlést tartott. Popovics Szvetizár a községtől még 1926-ban két és fél lánca földet vett, s kéri a földnek nevére való telekkönyvelését. Miután a Hipotékárna Banka a község elleni követelését erre a földre is betáblázta, a kérés nem volt teljesíthető. Ifj. Botka Ferenc, Vojnovics Mita és ifj. Antal Sándor a képviselőségről lemondottak. A gyűlés a lemondást elfogadta s helyükre ifj. Vukadinov Milán, Zavarkó Mihály és Bitó Lajos helyetteseket hívta meg. Petrovics Zsárkónak 1500 dinár vételárért 300 négyszögöl földet adtak el a vásártéren azzal, hogy ott csak csárdát építhet, ha ehhez a pénzügyigazgatóság engedélyét is megkapja. A községi előfogatosok 850 dinár járandóságát 1000 dinárra emelték. A gyűlésen a piaci helypénzek kezelése is szóba került s ennek kapcsán erős vádak hangzottak el. Az ügynek a szolgabírósnál s esetleg a járásbírósnál is folytatása lesz.

Furcsa „foglalkozások“ Kinában

A kínaiak mindig élelmes kereskedők voltak. Ugy látszik, ezt a képességüket a mostani háborúval kapcsolatos inséges helyzetük még jobban kifejlesztte. Alighanem ennek tulajdonítható, hogy az utóbbi időkben furcsánabb furcsább foglalkozási ágak bukkanak fel a mennyei birodalomban. Az egyik amerikai tudományos folyóirat, kínai források alapján, ezeket sorolja fel egyebek között:

A Szecsuan tartománybeli Chunkingbe látogató idegen az utcán, vagy valamely nyilvános helyiségben egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy egy kínai gyermek buzdón legyezgeti egy irtalmatlanul nagy legyezővel. — Ilyen „legyezős“ gyerekek százával szaladgálnak az utcán és kéretlenül odaszegődnek az idegen mellé, hogy hűsítő légáramot hajtsanak feléje. Közben persze tenyerüket nyújtják, baksisért... Ugyanebben a tartományban fordul elő a vendéglő asztala mellé települő utassal, hogy miközben mit sem sejtve böngészi az étlapot, valaki háta mögé lopózik és — se szó, se beszéd — megtömött pipát dug a szájába. Ez a »dohányos gyerek« és »szlogálataiért« szintén borraivalóra számít. Ismét mások a talpvakarás és a lábujj-dögönyözés nemes mesterségéből tartják fenn magukat. Bárki odarendelheti magához, reggeli-je közben a lábujj-dögönyözőt, mint nálunk a pedikűrt és kedvére dolgoztathat vele. Igen sok, európaias divat szerint öltözködő kínai annyira félti kalapját, hogy újságpapírossal horitattja be s így viseli. Ebből az »iparból« is sokan élnek meg mostanában Kinában.

Az ország déli részében virágzó iparszámba megy a narancshamoszás, mert a narancshéjből kedvelt kínai orvosság készül. Shanghaiban vannak fizetek, melyek kizárólag törött üvegekkel és üvegcserepekkel kereskednek. Más boltokban viszont elejtett, vagy véletlenül összetört tojásokból megmentett fehérjét és sárgáját árulnak.

— Kiugrott a második emeleti ablakból egy noviszádi uriaszony. Lépikovic Livia 30 éves noviszádi uriaszony tegnap, pénteken reggel fél 7 órakor kiugrott a Lazara Sztojanevicsa ucca 10. szám alatt lévő ház második emeletének egyik ablakából. A mentők lábfeccel szállították kórházba, állapota súlyos. A fiatalasszony szülés folytán származott idegrohamában hajtotta végre kétségbeesett tettét.

— FÜRDŐRUHÁK, fürdőkabátok mélyen leszállított áron kerülnek kiadásra Fischer J. és Fia cégnél Noviszádon, Trg Oslobođenja 2.

— ADAI HIREK. Adán ez elmúlt hónapban 14 fiú és leány született. Házasságot kötött két pár, meghalt 4 férfi és 4 nő — Az adal nyári vásárt augusztus 6-án tartják meg. Vészmentes helyről mindenféle háziállat felhajtható.

Használja ki az alkalmat!

Selyem kombiné és női alsónadrág, női és gyermek, valamint férfi selyem ingek, rövid és hosszú ujjal, hihetetlen olcsó áron. Jöjjen és győződjön meg

„LAFAJET“ Kralja Petra II u. 2
Telefon 26-43

MAGYAROS ESKÜVŐ BAJMOKON.

Családias meghittségében is gyönyörű esküvő történt augusztus másodikán délelőtt a bajmoki plébániatemplomban. Bogner József tanár és intézeti igazgató, a jugoszláviai magyarság egyik legtevékenyebb művelődésmozgalmi munkása vezette oltárhoz Tóth Rózi tanítónőt, a Reggeli Újság külső munkatársát. Az esküvő és az utána következő lakodalom kedves magyar hagyományok szerint történt. A menyasszony bő fehér magyar ruhában, fátylas pártával járult az oltár elé. Az oltárt buzakalász, árvalányhaj, buzavirág, pipacs és más alföldi virág díszítette. Az esketési szertartást a menyasszony fivére, Tóth Béla lelkész végezte, aki az esketés után tartott szívherszólo és székében a menyasszony elé példaképül a völgyének szent hírében. elhalt hugát, Bogner Mária Margitot állította. Bogner Mária Margit szerzetesnővér — mint tudjuk — korán elhunyt és a fejérmegyei Érd községben lévő sirjínál számcsodának beillő imameghallgatás történt, úgyhogy Rómában az elhunyt boldogáruvátása céljából megindult az egyházi per. A derék ifjú párt sokan halmozták el szerencsekívánattal. A lakodalom után nászutra Velencébe utaztak.

CSANTAVIRI HIREK.

A szombori Fucharisztikus Kongresszusra Csantaviriről vonattal is elzarándokolnak. A vonattal utazók csoportja vasárnap reggel 6 órakor hagyja el Csantavirt. — Az utóbbi napokban sűrű megbetegedések fordultak elő a községben. Az orvosok több beteget megvizsgáltak és megállapították, hogy a betegséget két a dinnye és más gyümölcs túlzott mértékben történő fogyasztása okozta. A hatóság megtiltotta az előkészületeket az esetleges járvány leküzdésére. — A csantaviri Második Vadásztársaság augusztus 10-én tartja rendes évi közgyűlést a Danko-vendéglő nagytermében. — Heti piaci árak: A csütörtöki hetipiacon a forgalom közepes volt, az árak a következők: Buza 143, tengeri 132, árpa 130, sörárpa 160, bab 170, zab 110, burgonya 100 dinár métermázsánként. Kővérsertés kilója 8-9, süldők párja 600-800 dinár volt. A gyümölcs piacon a szilva kilója 1, alma 2, körte 2, dinnye 1-2 dinár, paradicsom kilója 1, 15 uborka kilója 1 dinár.

LÉGI EXPRESSZ ANGLIA ÉS AMERIKA KÖZÖTT.

A Short-féle rochesteri repülőgépgyár a birodalmi légitforgalmi vállalat számára óriási »légi expresszvonatot« készített, amely 23 óra alatt fog Southamptonból Newyorkba repülni. A gép 9600 kilométert repülhet leszállás nélkül, óránként 320 kilométer átlagsebességgel. Száztöven utast szállíthat rövid távolságra, utasai Irország felett fognak vacsorázni, az Atlanti-óceán felett ebédelni és délutáni teájukat már Newyorkban itathatják.

Szrbobráni anyakönyvi hírek.

A szrbobráni anyakönyvi hivatal kimutatása szerint július havában Szrbobrában 9 fiú és 9 leánygyermek született, házasságot kötöttek Janosev Gojko és Vlajkov Katica, Damjanovic Milán és Kovács Jelen, Mavsa Mihály és Simán Mária, Kovács Antal és Sidal Ilonka, Drapsin Gyorgy és Dinyzali Anyelka, Harkai Mátyás és Tesakovics Mária, valamint Kolárszki Iván és Bélics Rachel. Elhunytak Kovács Péter 75 éves, Kuczor József 3 hónapos, Katona Péter 88 éves, Ferro János 16 éves, Ergelásev Iván 2 éves, Csonár Verona 75 éves Szubákov Szeván 59 éves, Kassa József 19 éves, Kovács Ferenc 73 éves, Szuvajdzsics Lyubica 43 éves, Katona Teréz 87 éves, Jagics József 3 hónapos, Kurjacski Kata 72 éves és Bálink Viktória 63 éves korukban.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyurk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« kecsértevizet. Regist. od. Minisztarsztva zoc pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154 25 V.

— Gyermekét akart a férj... Petrovgrádról jelentik: Vukov Szvetozár petrovgrádi őrmester és felesége család boldogságához csak a gyermek hiányzott, de a házasság meddő volt. Emiatt állandó napirenden voltak a házastársak között a nézeteltérések és csütörtök reggel az őrmester mielőtt lívávalába ment, kijelentette feleségének, hogy elválk tőle. A férj bejelentése annyira elkezerítette az asszonyt, hogy a délelőtti folyamán zsirszódaoldatot ivott. Csak délután találtak rá eszméletlen állapotban. Beszállították a kórházba, állapota súlyos.

Tőzsde

BEGRÁDI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

Augusztus 4.

London (egy font) 209.10—205.90, Páris (100 frank) 118.57—116.27, Newyork (100 dollár) 444.75—438.75, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 Lira) 234.55—231.45, Prága (100 csk) 152.50—151, Amszterdam (100 holl. frt.) 2377—2339, Berlin (100 márka) 1787.38—1769.62, Brüsszel (100 belga fr.) 759—747, Szalonika (100 drachma) 32.35—31.65, Varsó (100 zloti) 838.18—829.22, London magánkliring 259.60—256.40, Berlin magánkliring 1440—1420. — Állampapírok: 7 százalékos beruházási kölcsön 101.50—101, kötés 101.25, 7 százalékos stabilizációs kölcsön —101.50, 7 százalékos Hip. bank kötvény —100.50, 7 százalékos külföldi kölcsön —94, 4 százalékos agrárkölcsön —82, 2 és fél százalékos Ratna Steta 466.75—466.25, kötés 466.50, 6 százalékos bégluk 87.25—87, kötés 87.25—87, 6 százalékos dal-mát agrár 84—83.50, kötés 83.75. Részvények: Narodna Banka 7450.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Rozs, bácskai vasut 127.50—130. Zab, bácskai vasut 122.50—123, szerémi és szlavónia: 122.50—125. Árpa, bácskai 63-64 kgos 132.50—135 szerémi 63-64 kgos 132.50—135, bácskai tavaszi 67-68 kgos 190—195, szerémi tavaszi 67—68 kgos 190—195, baranyai, tavaszi 200—210. Tengeri, bácskai vasut prompt 116—118. Bab, bácskai fehér 240—250. Buzalaszt, nullás g és g 232.50—242.50 kettős 172.50—182.50, hetes 147.50—157.50, nyolcas 112.50—117.50. Korpa, prompt 108—110. Sertészár, új nagyhordókban 13.75—14.75, új középhordókban 13.75—14.75, kannában bruttó nettóért 13.25—14.25. Füstölt szalonna 13.75—14.75 szótt szalonna pofa és hasalja nélkül 12.75—13.75. Irányzat: változatlan Forgalom: 127 vagon.

BEZDÁNI HIREK.

A fürdő építésének munkálatait árlejtésen kiadták és az építkezéseket a jövő héten már meg is kezdik. — A bezdáni piac a kofák a jövőben csak reggel 8 órától kezdve vásárolhatnak. Olvannak akik nem viszonteladási célból vásárolnak 8 óra előtt is vehetnek árut. — Az augusztus 20-án megtartandó sportnapon este az Oberreiter vendéglő nyári színpadán műsoros est lesz amelyet Szilávik Sándor és Urján Llemér rendez.

Úde lehelet, kellemes szájiz.

A legolcsóbb és legjobb szájviz és garatöblítő 3 csepp Növényharmat egy pohár vízben. Üdít, frissít, fertőtleníti s megóvja a fogakat a romlástól. Egy üveg ára 12 dinár s hónapokig elegendő. Eredeti zöld csomagolásban mindenütt kapható.

Ismeretlen férfi holttestét vetette ki a Duna.

A Duna tegnap, pénteken délután 2 órakor a noviszádi vágóhíd mögött partra vetett egy ismeretlen férfi-holttestet. A hulla már omlásnak indult. Amennyire meg lehetett állapítani, a szerencsétlenül járt negyven év körüli orosz lehetett.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 6.50—7.90, Prága 65.80—66.20, Berlin 5.64—5.67, London 205.— Zürich, Beograd 10.—, Páris 11.74 egynegyed, London 20.75, Newyork 443 háromnyolcad, Brüsszel 75.30. Milánó 23.30, Amszterdam 235.85, Berlin 177.85, Prága 15.175, Varsó 83.40, Bukarest 3.25.

igy követeli ezt a közérkölc és a kisemberek zsebe is.

Nem valószínű, hogy az ilyen szövetkezeti vezetés megszilárdítaná az amugy is gyenge alapokon nyugvó szövetkezeti eszmét és megszüntetné — a talán sokszor nem is teljesen indokolatlan — bizalmatlanságot. A közgyűlés epilógusaként még csak annyit, hogy Lemli József cégjegyzőt, aki a feltett kérdésekre a közgyűlésen, természetesen kötelességszerűen a tényállásnak megfelelő felvilágosításokat adta, július 31-én a közgyűlést követő napon állásából, minden emberi jog mellőzésével, azonnali hatállyal elbocsájtották.

(g. g.)

Nehézségek a jugoszláv-magyar kliring elszámolásban

Anglia növeli jugoszláviai fabehozatalát

A legutóbbi kliring elszámolási kimutatás alapján Magyarország negyvenmillió dinárral tartozik Jugoszláviának, pedig két héttel ezelőtt még Jugoszlávia tartozott Magyarországnak.

A jugoszláv exportörök oldaláról most az a panasz merült fel hogy követeléseik kifizetése magyar részről nagy késedelemmel jár. A jugoszláv kereskedőknek hosszú ideig várniok kell pénzükre és épen ezért számítani kell azzal, hogy a Magyarországra irányuló jugoszláv kivitel a fizetési nehézségek következtében

erősen esökken.

illetékes jugoszláv helyen már tettek és lépéseket a kifizetések megyorsítása érdekében, főleg azért, mert azt csak bizonyos formális okok hátráltatják.

ANGLIA NÖVELNI AKARJA JUGOSZLÁVIAI FABEHOZATALÁT

A jugoszláv fakivitel szempontjából igen fontos az a határozat, amit a londoni fakereskedők egyesülete hozott. A londoni fakereskedők egyik legutóbbi ülésükön elhatározták hogy növelni fogják jugoszláviai fabehozatalukat.

Szeptember hónapban széleskörű konferenciát tartanak Londonban az angol fabehozatali és jugoszláv fakiviteli cégek megbízottai és ez alkalommal vitatják meg részletesen és behatóan a jugoszláviai fakivitel fokozásának kérdését. A jugoszláv érdekeltségek már megkapták a meghívót a londoni konferenciára és közölték ezt is, hogy feltétlenül elutaznak Londonba.

Az angol fakereskedők mindenfajta jugoszláviai fa iránt érdeklődnek,

különösen azonban dió-, fenyő és más technikai feldolgozásra alkalmas fa az, amely a kivitelnél elsősorban számításba jön.

»»»□«««

□ A gyapot árak ára 10%-kal emelkedik. Az utóbbi időben ugy a belföldi, mint a külföldi gyapotárak ára érezhetően emelkedett. Két hónap alatt ez az emelkedés 10%-ot tesz ki, beavatott körökben azt hiszik, hogy ez az emelkedés még tovább fog tartani és eléri majd a 15—20 százalékot a tavalyi árakhoz viszonyítva. Az áremelkedés főoka, hogy a kliring államoktól csökkent a nyersanyag és félgyártmány behozatal, viszont a nem kliring államokból jövő behozatal emelkedett, ahol az árak sokkal kedvezőtlenebbek mint a kliring államokban.

□ Bajmoki piaci árak. Buza 146 arpa 125, zab 120, tengeri 127, liba és kacsa 8 és fél, hizott sertés 9.25 dinár, tojás 50 para.

SPORT

Augusztus 12 és 13-án rendezik Beogradban az országos evezős-versenyeket

A versenyeken 72 csónak, összesen 286 evezőssel vesz részt

A beográdi Jugoszláv Evezős Szövetség országos bajnokságot előkészítő bizottságához a szétküldött értesítések nyomán egymás után futnak be a jelentkezések az idei országos bajnokságokon való részvételre. A versenyeket a JESz Cigányszigeten levő stadionjában rendezik meg. Az eddigi jelentkezésekből megállapítható, hogy ez augusztus 12 és 13-án rendezendő országos bajnokság lesz a legfényesebb, amelyet 1932. a nemzetközi evezős versenyek óta rendeztek Beogradban. Eddig 12 egyesület nevezett be 72 csónakkal, összesen 286 evezőssel.

Az augusztus 12-én rendezendő nemzetli bajnokságra az alábbi egyesületek neveztek be. A karlováci »Korana« és a szemerevói »Szartid« négyese a szusáki »Jadran«, a sibeniki »Krka«, a zágrebi »Guszár«, a novi-

szádi »Danubius«, a zemuni »Galeb«, a beográdi »Beograd« és »Bob klub« ifjúsági négyesei, valamint a szpliti »Guszár«, a zágrebi »Guszár«, a szemerevói »Szartid«, a noviszádi »Danubius«, a pansevói »Dunav«, a beográdi »Beograd« és »Bob klub« két-két csónakkal, ifjúsági skiffel. Az ifjúsági nyolcasba négy egyesület a szusáki »Jadran«, a szpliti »Guszár«, a sibeniki »Krka« és a beográdi »Beograd« nevezett be.

A 13-án tartandó országos bajnokságokért a szpliti HVK, Guszár, a beográdi »Beograd« és »Bob klub«, a noviszádi Danubius, a sibeniki Krka, a szusáki Jadran, a szemerevói Szartid, a zemuni Galeb, a zágrebi Guszár, a pansevói Duna, a karlováci Korana egyesületek vetik harcba csónakjaikat, illetve legénységüket. A bajnokságok iránt Jugoszlávia-szerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

VARSÓBAN JOBBAN ÜNNEPELTÉK A MAGYAR KERÉKPÁROSOKAT, MINT A GYŐZTES LENGYELEKET

A Lengyelországban rendezett nemzetközi kerékpárverseny magyar résztvevői hazatértek s azóta egyébről sem lehet hallani, mint a lengyelek magyar-szeretetőiről. A versenyen kitűnően szereplő Mády és Gere, akik állandóan az élsorban haladtak, meghatottan mondták el, hogy ugy a lengyel versenyzők, mint általában Lengyelország lakossága, olyan szeretettel vették őket körül, amilyenre

eddigi magyarországi vagy külföldi versenyek során példa nem volt.

A nyolc nap alatt, eddig voltak együtt a magyar fiúk a lengyelekkel, az élen haladó lengyel versenyzők több magyar szót megtanultak s iparkodtak is minden alkalommal használni. Így a taktikázó franciák (akik közül 3—4 pihent, a többi pedig kiszökéssel kísérelte meg elfárasztani a többi versenyzőt), egyszer magyar csatkiáltásra készítették. Napielelát és társait, akik elfáradtak már. Amikor az egyik pénzdíjra menő francia kiszökött, a lengyel fiúk szinte egyszerre kiáltottak fel: »Mágyár!... Mágyár!... Utána! Gerék után is mentek és előtte értek célba. A cél után olyan ünnepelésben részesítették a magyar versenyzőket, hogy tiszteltköröket kellett futniok, a pályaudvarra pedig nemcsak a nézők nagy serege, hanem a lengyel kerékpárosok is kikísérték a magyar fiukat, akik től egetverő »Éljen!« és »A viszontlátásra« kiáltásokkal bucsúztak el.

Rövid sport hírek

A magyar atlétika szeptemberi műsora. A magyar atlétika, amely az utóbbi években olyan javuláson ment keresztül, hogy az első közt emlegetik, szeptember havában három nemzetközi viadalon vesz részt. A magyar atléták szeptember első vasárnapján Beogradba jönnek, egy hétre rá lesz a lengyel—magyar, szeptember 17-én pedig a svédeket legyőző kitűnő finnek ellen állnak ki a magyar atléták.

Augusztus 19-én lesz a jugoszláv—magyar ökölvívómérkőzés. A jugoszláv—magyar ökölvívóversenyt augusztus 19-én tartják meg Budapesten. Az ökölvívómérkőzés színhelye a BSZKRT-pálya lesz. Amennyiben az idő kedvez, a verseny a szabadban kerül lebonyolításra, rossz idő esetén pedig a pálya lelátója alatti nagy teremben küzdenek meg egymással az ökölvívók.

Sportnap Zmajevácon. Holnap nívós sport napot rendez Zmajevácon a Zmaj FC csapata. A sport nap részletes műsora a következő: délelőtt a vendégek fogadása, délből diszebéd a Molnár vendéglőben, délután 3 órai kezdettel a kövérek és soványok összecsapása, majd öt órai kezdettel a nap fénypontja következik, a Bata SK és a Zmaj FC mérkőzése. Este 8 óraker közös vacsora, majd ugyancsak a Molnár vendéglőben kabaré-est lesz, amit reggelig tartó tánc követ. A zmajeváci sport nap iránt egész Baranyában nagy érdeklődés nyilvánul.

A szubotcai ZsAK elutazott Podgoricára. A szubotcai ZsAK csapata csütörtökön elutazott Podgoricára, ahol az ottani Balsiccsal játszik selejtező mérkőzést.

Zsara megy — Zsara nem megy. A beográdi Politika tegnapi sportrovatában közli, hogy Zsara, a hírneves zagrebi kapus Beogradba érkezett, ahol a BSK-ba szerződik. Ezzel szemben a beográdi Vreme a kékek vezetőjével folytatott beszélgetés alapján közli, hogy a Zsara szerződéséről szóló hírek nem időszerűek, mivel Zsara nem megy Beogradba.

Husadikán kezdődik a Horvát Lablarugó Szövetség bajnoki idénye. A HLSz augusztus másodikán kisorsolta a HLSz-be tartozó csapatok közti bajnoki mérkőzések sorrendjét. A bajnokság augusztus 20-án, Szent Istvánkor kezdődik.

Nem megy Bukarestbe a BSK? Megirtuk, hogy Beograd és Bukarest között megbeszélések indultak arra vonatkozólag, hogy a BSK háromnapos vendégszereplésre Bukarestbe utazik, ahol a Venus, Rapid és Ripensia ellen játszana egy-egy mérkőzést. Most érkezett meg a románok ajánlata, amely nagy csalódást keltett, mivel a három mérkőzésért a román szövetség mindössze 50.000 dinárt szándékozik fizetni a BSK-nak. Amennyiben a románok nem duplázzák meg a honoráriumot, a BSK nem megy Bukarestbe.

A jugoszláv válogatott őszi műsora. Augusztus 27-én Prágában: Jugoszlávia—Csehország, szeptember 6-án Beogradban: Lengyelország—Jugoszlávia, szeptember 10-én Beogradban: Románia—Jugoszlávia, október 15-én Beogradban: Németország—Jugoszlávia és november 12-én Beogradban: Magyarország—Jugoszlávia.

A Noviszádi Atlétikai Klub hírei. A holnap lejátszásra kerülő mérkőzések miatt délután negyed kettőre Lukács, Kurunczi, Willner, Haasz, Thurzó, Vinay, Frank, Lerch II., Fábán Body, Kovács, Fehér, Karaba és Heterle vezető jelennek meg a pályaudvaron. — Az ifjúsági csapat alábbi játékosai fél 4 órára jelentkezzenek S'ket urná! a pályán: Kovár, Pázmány Boros, Szakács Kazinczi, Lakatos, Balogh, Németh I., Kurucz, Gombár, Schmidt, Fülöp és Massong.

«««(IIII)»»»

INDIÁBAN AZ OM MANDLI SZEKTA TAGJAI FOGADALMAT TESZNEK, HOGY NEI MENNEK FÉRJHFZ ÉS AZ ASSZONYOK ELHAGYJÁK FÉRJEIKET

F fogadalom esöksztrájkot jelent. De nem tartják meg, bármennyire szent. S bár lesz sok férfi, ki busulni fog. Azt mondom nekik: busulni nincs ok. A hindu nő is olyan, mint más nő. Egymás után lesz majd mind sztrájkőrő.

FANYAR TÓBIÁS

«««(IIII)»»»

!!!

A tekéző sport hírei

A noviszádi kugli alszövetséghez tartozó egyesületek figyelmébe. A noviszádi kugli alszövetséghez tartozó egyesületeket felkérjük, hogy holnap, vasárnap délelőtt 9 órára sziveskedjenek elküldeni megbízottait a Bauer vendéglőbe, ahol a Sztáribecsen lejátszásra kerülő országos bajnoki mérkőzések, valamint az azt követő nürnbergi Európa-bajnoki mérkőzésekkel kapcsolatos kérdésekről tanácskozunk. — A noviszádi kugli alszövetség vezetősége

KÖZGAZDASÁG

A gyümölcsértékesítés válsága

Ki egye meg a gyümölcsöt és a főzeléket? Exportálom helyett — emeljék a belföldi fogyasztást

— Saját munkatársunktól —

A korai gyümölcstermés gondjain túl, a szilva és szőlő várható rekordtermésével kapcsolatban, Jugoszlávia gazdaközönségét és gyümölcstermelőit egyre jelentősebben érdekli a nagy kérdés, ki veszi meg a gyümölcsöt? A kérdés az idén annál időszerűbb, mert hiszen az eléggé szélsőséges jugoszláviai éghajlat alatt tíz esztendőben legfeljebb két-három esetben akad olyan páratlanul bőséges gyümölcstermés, mint az idén. Mindent el kell kerülni tehát, hogy a bő termés ne jelentsen értékesítési válságot.

A világháború utáni évek óta egyre erőteljesebben fejlődő jugoszláviai gyümölcskultúrának életkérdése a középeurópai fogyasztópiac, ahol legalább elméleti, teljes fátgere van az itt termelt gyümölcsöknek. Ebből a szempontból a német piac legjelentősebb s vele gyors kapcsolatban a cseh-morva protektorátus területe. A németországi kötött gazdálkodás, a külföldi gyümölcs és kerti terményeket maximális — tehát tulajdonképpen igen alacsony — átvételi árakkal engedi be s mivel nemcsak az itteni, de a magyarországi árakkal engedik be s mivel nemcsak a bulgáriai gyümölcs is a német piacokon igyekszik elhelyezkedni, a maximális árakkal amenny sem nagyon elégedett jugoszláviai

gyümölcsexportnak a szomszédos államok erőteljes, sok tekintetben jobban megszervezett kivitelének konkurrenciájával kell megküzdenie. A konkurrenciát most elég éles, amit a magyar termelési helyek közelsége és a bolgár leválasztott árúfolyama fokoz. Különben pedig Németországban is kitűnő a gyümölcstermés és nem vásárol annyit, mint rossz esztendőben.

Távolabbi piacokra, Angliában vagy a Skandináv Államokban, esetleg Belgiumban és Hollandiában a délkelet-európai gyümölcstermelő, így tehát Jugoszlávia sem versenyképes.

Egyedül Svájc jöhetne még tekintetbe.

Ezek a távoli, magas fogyasztású s választékos igényű piacok exportra nagy feladatokat rónak. Nagyon gondos csomagolást igényelnek és valóban csak a legelsőrendűbb árut veszik át. Jugoszláviának több olyan gyümölcsfajtája van, — így például a szmederevői körte, a bácskai csemege-szőlő és az őszi barack, — ami Svájcban, az északi államokban, sőt Angliában is szívesen látott lenne. A 14—18 napos szállítást ut azonban gondozást igényel és megfelelő hűtőkocsikban, gyümölcszállítási berendezésben a jugoszláv állam-

vasut szegény. Ezt a hiányt egyszerűen pótolni ma természetesen lehetetlen.

A jugoszláviai gyümölcstermelőket tehát joggal foglalkoztatja a kérdés,

ki fogyasztja el a gyümölcsöt?

A világhírű boszniai szilva még csak elhelyezést talál és a szeszföldök is fokozottan készülnek dolgozni, égetni, de mi lesz a többi gyümölccsel, a híres szlovéniai és délszerbiai almával, a körtével és más kerti terményekkel. Ha körülnézünk az országban, a probléma megoldása nem is olyan lehetetlen. A három nagyváros gyümölcsfogyasztása még mindig nagyon kevés, fel kell tehát emelni

a fővárosi ember gyümölcs és főzelék adagját.

Mit kellene tulajdonképpen a nyári és a kora őszi idény hónapjaiban a beográdi fogyasztónak gyümölcsben és főzelékben ennie:

- 50 kg. dinnye
- 15 „ barack
- 15 „ alma
- 15 „ körte
- 25 „ szőlő
- 25 „ szilva
- 10 „ saláta
- 10 „ uborka
- 5 „ zöldborsó
- 25 kg. paradicsom

enne az a mennyiség, amit, ha a fővárosi lakos augusztus-október hónapokban elfogyasztana, a környék minden gyümölcs és konyhakerti termékét felvásárolhatná. A zágrebi, a lyublyanai, a noviszádi lakosság gyümölcsfogyasztásának is ehhez a fejadaghoz kellene közelednie. Ebben az esetben, az exportra valóban nem lennének ráutalva. Valóban nem lenne többé életkérdés. A passzív és a szegé-

nyebb vidékeket leszámítva, Jugoszláviában évente legalább hatmillió mázsa gyümölcsöt és idényeiket kellene elfogyasztani

és ebben az esetben, a bizonytalan külföldi exportlehetőségektől a jugoszláviai gyümölcs és főzeléktermelés teljesen mentesülne, egyben a népelemzést az egészségesebb, vitamindús táplálkozás felé terelné. Legegyszerűbb természetesen a gyümölcsfogyasztás fokozása, amit a kompótok és a lekvárok formájában valóban a legnagyobb arányokig lehetne fokozni. Ma, amikor a gyümölcs és főzelékfogyasztás divatját az észterőség és a tudomány is annyira fangoztatja, a belföldi értékesítés fokozása valóban csak a propagandán mulik. Evvel a propagandával nem kellene addig várni, amíg az állam kezdeményezi. Altalában, nagy hiba, hogy az érdekeltek minden gazdasági, fogyasztási, értékesítési propagandát az államtól várnak, ahelyett, hogy egyéni kezdeményezéssel próbálnának a gyümölcs és kertiermékek népelemzési fontosságára rámutatni. Az 1939. évi gyümölcstermés rekordja igazolja majd, hogy a jugoszláviai termelőknek legfontosabb piaca csak a belföld,

amit angolai és svédországi exportállamok nem pótolhatnak. A külföldi piac kiépítése, államosítása sokkal több fáradsággal és költséggel jár, mint az állandóan szem előtt levő belföldi piac rendszeres ciliátása. S ha majd a gyümölcstermelők árpolitikája alkalmazkodik tud a jugoszláviai fogyasztó kereseti viszonyaihoz, akkor a fogyasztás valóban emelhető lesz. Mert,

Kirontott a kapu alól s az utca közepére szökve, kiáltotta:

— Kerítse ön be a bitangokat! Errefelé én zárom el az utjukat! Ugyanekkor kapucsikorgás hallatszott s az Aspremont-palotából szintén fáklás, fegyveres népség tört elő.

Az egyik csatlós már korábban odamenekült a zürzavarban, bedörömbölt a kapun s fölriasztotta Aspremont többi cselédségét, amely most fegyverre kapva, urának segítségére jött.

Aspremont a mögötte támadt zajra és fényre hátrafordult s megismervén embereit, odakiáltott:

— Ide gyorsan! Álljátok el az utcát, egy se meneküljön!

De e pillanatban, mikor nem védhette magát, az orgyilkosok főnöke kardjával a fejére sujtott s a tábornagy meginogva, a földre zuhant.

Bercsenyi már csak néhány lépésnyire volt huszáraival, ő és legényei ellenállhatatlanul vágták, darabolták az utonállókat.

Akik még sértetlenek voltak ezek közül, Aspremont irányában kerestek menekülést s mikor a tábornagy a kardsapás alatt elesett, egérutat véve, a szemközt előrohánzó szolgálóknak estek, azokat szétszórták, kétfelé szalasztották és eszük nélkül elmenekültek.

Bercsenyi pisztolyt süttött utánuk.

— Jaj! — hangozott egy kiáltás s az utonállók egyike menten fölfordult.

Bercsenyi a fáklafénynél megis-

Eredeti történelmi regény a XVIII. századból

(220)

merte a földön heverő császártisztben Aspremontot.

Ijedten hajolt föléje s megtapintotta a szívét. Erőteljesen, a földindulástól szinte hatalmasan dobogott az.

— Él és élni fog! — kiáltotta örvendezően, amikor fölemelkedett.

Megismerte öltözetükről Aspremont háznépét, amely rémülten se-reglett földön fekvő ura köré.

— Vigyétek a palotába! — parancsolta Bercsenyi — hívjátok orvost, én is mindjárt fönt leszek!

Azok elvitték Aspremontot, Bercsenyi pedig sorra járta a halott és eszméletlen banditákat s mind-egyikre rávilágított: a vezért kereste köztük.

Végre annál, akit az ő pisztolylövése terített le, élénken fölkiáltott:

— Ez az! Ez az orgyilkosok főnöke!

Valóban, nem lehetett kétség, hogy golyója a vezért terítette le.

Élőkelő, piperkőc bársonyruházata, csipkegallérja, ugyanolyan kézelői, drága fegyverzete, struccollas kalapja semmi kétséget nem hagytak fönt eziránt.

A golyó mellét járta át a lovag-

nak, de aligha sebezte meg halálosan, mert az arcába tüző fényre fölnyitotta a szemét s a sebesültek üvegtiszta hangján így szólt:

— Víz! Adjatok vizet!

— Ah, én ezt az embert már látam valahol! — mormogta meglepődve Bercsenyi. — De hol és mikor?...

Újabb lábdobogás hangozott föl, fáklákkal világítva jött nagy loholva a városi darabont-őrség.

Parancsnokuknak Bercsenyi röviden elmondotta, hogy mi történt, mire az nagy fejcsóválva belépkedett a csatateret.

— Aspremontot megsebesítve a palotájába vitték — mondotta neki Bercsenyi, mikor futólagos szemléjét amaz befejezte. — Ön bizonyára szigorú vizsgálatot indít ebben az ügyben. Figyelmeztetem, hogy ez itt (s eközben a földön fekvő lovagra mutatott) az utonálló vezére, ő fogja megadni majd a megfejtését, hogy kik és miért akarták meggyilkolni Aspremont tábornagyot. Vitesse tehát el s őriztesse szigoruan.

Bercsenyi aztán, mitsem törődve többé a banditákkal, az Aspremont-palotába, a sebesült tábor-

nagyhoz sietett. Huszárait a kapualjban s az udvaron helyezte el ideiglenes őrség gyanánt.

A tábornagy már magához tért aléltóságából.

Sebesülése valóban nem volt súlyos természetű, inkább csak az ütés erejétől vesztette el eszméletét, rövid időre.

— Ah, kedves Bercsenyi — mondotta mosolyogva s az ifjú tábornok felé nyújtotta a kezét —, ki sem mondhatom, mennyire hálás vagyok önnek. Az ön segítség nélkül alighanem a másvilágra küldtek volna Karafa bérencei.

— Karafa bérencei! — ismételte a legnagyobb megütközés hangján Bercsenyi. — Mit mond ön, gróf ur? Lehetséges volna, hogy Karafa tábornagy tört az ön életére ily alávaló módon?

— Hísz tudja ön, hogy mindketten megunkra vontuk a gyűlöletét! — magyarázta Aspremont, fölémelkedve a pamagról. — Ah, már kezd visszatérni az erőm, csak a fejem zug rettenetesen.

Levette fejéről a vizes borogatót; s Bercsenyi láthatta, hogy sebesülése a homlokán, csak egy hatalmas ütés véres duzzanata.

— De az csak nem ok ilyen elvetemült bosszuállásra! — méltatlankodott Bercsenyi.

— Már magában az is elegendő volna — felelte a tábornagy, aki minájában magához tért. — De budai megszegényítéséhez még egy új, hatalmas ok is járult, amely miatt el akart tenni a láb alól.

— Menjetez ki! — szólt csatló-

amikor például összevásárolnak a külföldi exportőrök a legfinomabb őszibarackból két dinárjával, ugyanakkor a selejtezettért az itteni fogyasztó 4-5 dinárt fizet,

akkor ésszerű gyümölcsértékesítésről nem lehet beszélni. Az ilyen vásár után a termelő szájaize valóban keserű lesz és a belföldi fogyasztó is érthetetlenül áll a kosarak gyümölcse alatt roskadozó beográdi piac árai alatt akkor, amidőn azt hallja, hogy július elején a távolabbi vidék sárgabarackját a disznókkal etették fel, mert a gyümölcskereskedő a kivitel tanácsatlanságában sem gondolt arra, hogy talán most lenne itt az ideje szép, jó és olcsó gyümölcsöt adni a nagyváros dolgozóinak.

A Narodna Banka helyzete július 31-én. A Narodna Banka helyzete július 31-én, a július 22-hez viszonyítva a következő volt: Aktívák: az aranyfedezet 0,5 millióval emelkedett és mai értéke 1.921,8 millió dinár, az ércforgalom 15,7 millióval csökkent és 206,5 millió dinárt tesz ki, a kölcsönök 85,8 millióval 1.859,8 millió dinárra emelkedtek, a különböző aktívák 21,3 millióval növekedtek.

Passzívák: A bankjegy forgalom 29,8 millióval 7.354,2 millióra emelkedett, a láttra szóló kötelezetvények 176,5 millióval csökkentek és mai értékük 1.711,8 millió dinár a különböző passzívák 32,3 millióval 228,9 millióra csökkentek. Az aktívák, illetve passzívák összege 9787,5 millió dinár. A bankjegyforgalom és a láttra szóló kötelezetvények összege 9.066,1 millió dinár. Az összes fedezetet a 28,5%-os primmel együtt 2.469,6 millió dinár, 27,2%-os fedezettel. A pénztárakban levő arany a 28,5%-os primmel együtt 2.455,7 millió dinárt tesz ki, 27,18%-os fedezettel.

Reflexiók a szombori „Humus” szövetkezet közgyűléséhez

Amint az a napilapok kissé zavaros közleményeiből kihámozható, a »Humus« szövetkezet vezetőségében a szabálytalanságok halmozódása következett be, mely viharos közgyűlést váltott ki.

Ennek a viharos közgyűlésnek előzményei még ez év májusára vezethetők vissza, amikor Zwirschtz Károly igazgatósági tag a szabálytalanságok megállapítása céljából a szövetkezet elnökétől, majd a felügyelő bizottság elnökének vélt Bosnyák Istvántól

az igazgatósági ülés összehívását kérte.

Hogy a szerény kérelemből közgyűlés keletkezett, az annak a lehetetlen állapotnak volt a következménye, hogy az igazgató szerepét játszó Merkl Péter tag egyúttal a felügyeleti jogot gyakorló gazdasági szövetkezetek szövetségének is igazgatósági tagja és így módon a felügyelőbizottság hatáskörét megelőzve, a szövetség által a közgyűlést összehívatta.

Természetes, hogy az aratás idejében összehívott közgyűlés határozatképtelen volt és így a törvény értelmében ugyanazon tárgysorozatnál újabb közgyűlés összehívása vált szükségessé. Már ezen az első közgyűlésen kitűnt, hogy a »Humus« vezetésével elégedetlen méhészek és gazda tagok, szokatlan nagy érdeklődést mutatnak a közgyűlés iránt. Ugy látszik ez a meglepő érdeklődés indította Gajin Veselint, a »Humus« ügyeinek ideiglenes vezetésével megbízott felügyelő bizottsági tagokat, ahhoz szokatlan és a szövet-

kezeti életben teljesen ujszerű lépésre, hogy az újabb közgyűlés dátuma előtt 15 nappal, levélben 5 napon belül adandó válasza hívja fel a kellemetlen méhészeket, hogy óhajtának-e továbbra is a »Humus« tagjai lenni, mert

ellenesetben a tagok sorából törlik őket.

Ugyanez a sors érte a telecskai »Humus« tagokat is, akiket Vukovics Károly cégjegyzési joggal nem rendelkező tisztviselő a közgyűlés előtt 5 nappal arról értesített, hogy törölje a Humus tagjai sorából és áttette őket a telecskai helyi szövetkezethez.

Természetes hogy ilyen előzmények után túlfűtött hangulatban jelentek meg a tagok a július 30-i közgyűlésre, s az izgalmat a vezetőség jóvoltából még az is fokozta, hogy a közgyűlés kitűzött órájában a Humus helyiségei zárva voltak és a tagsági igazolványok semmibe vételével csakis a tag törlésekkel önkényesen redukált tagnévsor alapján kiállított engedéllyel lehetett a közgyűlésre bejutni.

Az elnöki megnyitó után a kizárt tagok érdekében történt felszólalásokat az elnök a tárgysorozat utolsó pontjánál kívánta letárgyalni, ami azonban elmaradt. A közgyűlésen, miután a működési jelentésből a szabálytalanságok megállapítása hiányzott és Merkl Péter működését rendben lévőnek találta, a tagok a jelentést nem fogadták el. A további felszólalásokból azonban megállapítható az a példátlan eset, hogy Merkl Péter, aki a Humusnak az

1938. évben sem igazgatója sem igazgatósági tagja nem volt, kölesönöket utalt ki a szövetkezet pénztárából,

dacára, hogy nem hitelszövetkezet, sőt saját magának is 10.000 dinár kölcsönt folyósított, mely összeg egyenlő a Humus alaptőkéjével. Megállapítást nyert, hogy hol az ellenőrző szövetség titkára, hol revizor, szükség esetén pedig a Humus tag szerepét játszó Köröm Béla, Bosnyák Istvánt a felügyelőbizottság elnökét a Pince szövetkezethez tette át, mégis a közgyűlés előtt összeállított tagnévsorban, mint tagot tüntette fel. Megállapítottatott azonkívül, hogy a Medicago gépeket a Humuson keresztül értékesítették, ahol Merkl Péter igazgató 26.000 dinár haszonrészesedést vett fel, míg ugyanekkor a Humus 10% haszonrészesedést kapott, melyből azonban a költségeket is fednie kellett.

Természetes, hogy ily körülmények között, a közgyűlés a felmentvényt

sem az igazgatóságnak, sem a felügyelőbizottságnak nem adta meg,

hanem az ujonnan megválasztandó igazgatóságot kívánta megbízni a vizsgálat lefolytatásával. Miután a felmentvény körül hangos vita támadt, az elnök Rasic Gavra, az új választásokat követelő közgyűlést, melyen az igazságért harcoló ellenzék győzelme biztos volt, indokolatlanul és jogtalanul berekesztette. A közgyűlés résztvevői között, akik jórészt törpebirtokosok, az elnöki intézkedés önkényessége miatt is, méltó felháborodást keltett, mert joggal elvárhatták, hogy ha történetek szabálytalanságok, a hűtlen sáfárokkal szemben a legnagyobb szigorral járjanak el, mert

saihoz. — ha szükségem lesz rátok, majd csöngetek. Johan! Egy üveg tokajit.

— Igyék egy pohárkával. — kinnálta Bercsényit, amikor a komornyik asztalra tette a kristálypoharakot s tekintve két poharat, elárvozott.

— Nem, kedves tábornagyom, engedje el. Sohasem iszom, — felelte Bercsényi, visszatérve az ezüst tálcára a poharat.

— Ah, ön bornemissza? Magyar ember létere? — csudáikozott Aspremont. — S annak dacára, hogy a tokaji önküél terem?

— Igen, bornemissza vagyok, tábornagy ur. Természetem különben is lobbanékony, indulatos s a bor még inkább fokozza e hibámat. Megfogadtam, hogy egy csöpp nem sok, annyit sem iszom s e fogadalmamhoz minden körülmények között ragaszkodom. De igyék ön, önnek jót fog tenni a kiállott izgalom után.

Aspremont föl is hajtott egy pohárral a nemes italból, aztán hirtelen Bercsényihez fordulva, élénken így szólt:

— Abban a pillanatban, amikor leütött, megismertem a támadók vezérét. Bernát lovag az, aki Beogradba egy bujnyik-társaság élén menekült s ott, ahogy most utólag visszagondolok rá, legalább is gyanus szerepet játszott.

— Azért volt hát oly ismerős előttem a fizimiskája!

— Lehetséges, hogy e révén még érdekes és nevezetes dolgoknak jövünk a nyitjára! — vélte Aspremont. — Mi történt aztán,

hogy ez a schonnai leütött?

— Én meg őt teritettem le egy pisztolylövéllel, aztán jött a városi őrség s elvitte a halottakat és sebesülteket.

— S a »lovag« ott hagyta a fogát?

— Nem, csak megsebesült. — Na, ez örvendetes. Ha nincs ellenére, holnap együtt felkeressük: egy pár csiklandós kérdést akarok intézni hozzá.

— Legelőbb is azt kell megállapítani, hogy jelenleg kinek a szolgálatában áll.

— Karafa embere, az kétségtelen, vagy talán a biborosé.

— Ah igen, tábornagyom. Ön az előbb azt említette, hogy Karafának újabb nagy oka is van önt gyűlölnie. Szabad tudnom, mi történt önök között Buda óta?

Aspremont úgy érezte, hogy lehetetlen titkolóznia Bercsényi előtt, aki a halálszedelemből kiszabadította, aki Karafának erkölcsileg époly ellenlábasa volt, mint ő s akinek lovagias, uri mivolta minden kétségen felül állt.

— Hallgasson hát ide, édes tábornokom, el fogom beszélni önnek egy házasság rémtörténetét.

Bercsényi fokozódó fölindulással hallgatta végig Aspremont elbeszélését s a végén a haragtól reszkette fölkiáltott:

— Kétségtelen, hogy ők akarták eltenni önt láb alól, hogy ezáltal Rákóczi Julia férjhezmenetelét megihusítsák! De ez már oly alávalóság és elvetemültség, hogy nem maradhat lealcázás és megtorlás nélkül. Menjünk reggel

egyenesen a császár őfelségéhez s tárjunk föl mindent előtte!

— Óh, hiszen azzal mindent kockáztatnánk! — mondotta Aspremont, szinte megijedve. — A császár tart a biborostól, szinte azt mondhatnám, hogy fél tőle. Ha megtudná, hogy a biboros annyira ellene van a házasságnak, hogy meghiusítása végett még ilyen eszközöktől sem riad vissza, gondolkodóba esnék s a legjobb esetben is elhalasztaná az esküvőt Kollonics hazaérkeztéig. Azzal pedig örökre vége volna a boldogságunknak! Tehát ép ellenkezőleg: mindent titokban kell tartanunk huszonötödikéig.

— De én már megmondottam a városi őrség vezetőjének, hogy önt meg akarták gyilkolni! Így az esetnek fölfelé mégis csak híre terjed.

— Majd reggel odamegyünk, ugy-e megteszi, hogy eljőn velem s jelentéktelen utcai véletlenek tulajdonitjuk az egészet.

— Helyes. De annak a »lovag«-nak szeretnék a szeme közé nézni!

— Én is. S ha megtudjuk, hogy kinek az embere, mindennel tisztában leszünk. S én talán még egy más sűtét kérdésre is belátok majd, hogy tudniillik nem volt-e valamelyes része ennek a gézen-guznak a beográdi katasztrófában?

— Bárhogyan van is, kegyelmes uram, önnek e napokban szükség van hű és elszánt barátokra — szólt távozóban Bercsényi Miklós. — Boldoggá tenne, ha igénybe venné szolgálataimat.

— Esterházy hercegnő meghiv-

ta önt holnapután délutánra magához — felelte Bercsényi kezét melegen megszorítva Aspremont —, ugyanabban az időben én is ott leszek s akkor a helyzethez képest megbeszéljük a továbbiakat. Most reggel kilenckor pedig találkozunk a rendőrfőnöknél!

— Mondok én önnek valamit, tábornagy ur, — szólt Bercsényi, visszatérve az ajtóból. — Ne jöjjen ön holnap reggel a rendőrségre, majd eljárom ott én magam. S ne jöjjen ön holnapután a hercegnőhöz se, majd én jövök el önhöz estefelé beteglátogatóba. Hanem tegyen úgy, ahogy én tanácsolom. Feküdjön most le s szinlelje, hogy egészen odáig van; hívasson orvosokat s panaszkodjék nekik agyrázkódásról. — A szereiket persze ne vegye be, édes barátom. — Egyszóval, tegyen úgy, mintha jó darab időre leütötték volna. Ez meg fogja nyugtatni az ellenséget s viszonylagosan biztonságot fog nyújtani a hercegnő számára, ha esetleg ő ellene is terveztek valami merényletet. Az esküvőt illetőleg én és a nádorné ön helyett mindent előkészítünk és elintézzük. Helyes tehát? Ön nem kel föl a kórágóból hamarabb, mint huszonnegyediken este nyolc órakor!

— Valóban, tábornok ur, ön meglep mély eszélyességével, — szólt elismerőleg Aspremont. — Vitézségét már fényesen bebizonyította nem egyszer, most pedig azt mondom, hogy mint hadvezér is derekasan meg fogja állani a helyét. (Folytatjuk)

Linco
ja van
colni
egy h
hivjal
derült
kedet
gyon
kapál
körül
Tulaj
megv
mert
viselk
rapd
totta,
nácso
holdk
ba, al

A k
A köl
kara
progr
1940
hangv

A no
nyel
gas,
zeneg
tai ré
fél 9
senny
dez K
Hunya
a férj
értéke
után
vacso
rlkáb
nincs.

1. M
K
2. M
s
k
3. K
k
s
4. K
k
s
5. K
s

Kér
Kossu
Fele
Kér
drámá
ja az
tályt?
Fele
Kér
oros
ban k
Fele
Kér
király
Fele
Kér
leségé
Fele

HOLDKÓROS LÓ. Az angliai Lincoln városának nagy szenzációja van. Egy Michael Beary nevű lincolni lakosnak a birtokában van egy holdkóros ló. A lovat Pitou-nak hívják és most már kétségtelenül kiderült róla, hogy holdkóros. Minden ujholdkor rendkívül gyanusan viselkedett Pitou, — az egyébként nagyon szelíd és csendes ló — rugkapált és megpróbált beleharapni a körülötte foglalatokodó emberekbe. Tulajdonosa a legutóbbi ujholdkor megvizsgáltatta az állatorvossal, mert Pitou már nagyon gyanusan viselkedett: saját magát kezdte harapdálni. Az állatorvos megállapította, hogy a ló holdkóros és azt tanácsolta tulajdonosának, hogy új holdkor zárja mindig olyan istállóba, ahová nem sűt be a hold.

««(III)»»»

A kölni szimfonikusok Budapestén. A kölni szimfonikusok kamarazene-kara most készíti elő jövő esztendei programját. Szerződésük szerint 1940 áprilisában Budapestén adnak hangversenyt.

Noviszádi grafikusok kugliverseny-nel egybekötött társas-estje. A »Szlogas«, a noviszádi grafikai munkások zenegyűlése pártoló tagjai és barátai részére ma, augusztus 5-én este fél 9 órai kezdettel díjazásos tekeversenyyel egybekötött társas-estet rendez Kott Viktor Tolsztoj-uccai (azelőtt Hunyady) vendéglőjében. A díjverseny a férfiak részére 3, a nők részére két értékes díjat tüztek ki, a versenydélután 6 órától hajnali 3 óráig tart. A vacsora, amely nem kötelező, haipaprikásból és süthalból áll. Belépti díj nincs.

««(III)»»»

5 Kérdés:

1. Mi különbség van a bookmaker és a totalizátor között?
2. Melyik svájci helységben készítik a leghíresebb zsebórákat?
3. Kik Chaplin elvált feleségei?
4. Ki volt Széchenyi föllépésekor a legnagyobb magyar szónok?
5. Ki alapította meg Magyarországon a Néppártot?

Válasz

tegnapi kérdéseinkre

Kérdés: Mi volt foglalkozására Kossuth Ferenc?

Felelet: Mérnök.

Kérdés: Ki írta azt a magyar drámát, amely proletárnak mondja az elszegényedett középosztályt?

Felelet: Csiky Gergely.

Kérdés: Ki volt az a halálraítelt orosz író, aki az utolsó pillanatban kegyelmet kapott?

Felelet: Dosztojevszki.

Kérdés: Hogyan hívják a svéd királyi családot?

Felelet: Bernadotte.

Kérdés: Hogy hívták Goethe feleségét?

Felelet: Krisztina Vulpius.

SZINHÁZ-FILM

Ma Noviszádon:

Egy bolond százat csinál

a Református Olvasókör nyári színpadán

A noviszádi Református Olvasókör új stílust honosított meg a műkedvelő előadások terén. Az új elv: nem sok, de annál jobb előadást! Az elgondolás igen jónak bizonyult, amit elsősorban az a körülmény igazol, hogy a Református Olvasókör előadásai tökéletesen kidolgozott teljesítmények, a szereplők játékán meglátszik, hogy lelkiismeretesen, komolyan készültek az előadásra.

Az egy bolond százat csinál bohózat előadása is a komoly, lelkiismeretes előkészítés bizonyossága.

A kör vezetősége nagyon helyesen könnyed meséjű darabot választott, a nyári évszaknak és a szabad színpadnak megfelelően. Am a könnyű darabban »súlyos« szereplők lépnek fel nem annyira testsúlyuk, mint inkább tehetségük nagysága és súlya szempontjából. A kitűnő szereplők játékának és a hozzáértő komoly elők-

szítésnek együttes eredménye, hogy az

Egy bolond százat csinál hatalmas sikert aratott

a bemutatón és hasonlóan nagy érdeklődésre és sikerre számíthat a mai második előadáson is.

A maesti előadásnak egyébként külön érdekessége, hogy tánc követi, s így nyilván a kora hajnali órákig állandóan a kitűnő hangulat, amit a szellemes darab nagy-szerű előadása teremt.

Az első előadás kissé elhúzódott. Ennek azonban nem annyira a rendezőség az oka, hanem inkább a közönség, mert nagyon kényelmesen gyülekezett az előadásra. A rendezőség nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a mai előadás pontosan 9 órakor kezdődik.

Csak így lehet megakadályozni, hogy az előadás túlhosszu időre nyúljon. Azután meg tánc is lesz, így közös érdek, hogy a fiatalság minél előbb táncra perdülhessen.

Film készült a Napban lefolyt óriási robbanásokról

Philadelphiből jelentik: Az American Philosophical Society itteni gyűlésén dr. Robert R. McMath, a michigani egyetem csillagvizsgálójának igazgatója, nagy szenzációt keltett azzal a bejelentésével, hogy a Nap felületén óriási kiterjedésű robbanásokat észlelt és mozgóképekben is bemutatta az izzó napgömb felszínén megállapított

katasztrófális zavarokat.

A teljesen újszerű spectroheliograph nevű készülékkel felvett filmfelvételek azt árulták el, hogy 1937 szeptember 17-én, anélkül, hogy a földön sejtették volna, mérhetetlen kiterjedésű robbanás ment végbe a Napban, olyan területen, amiben jónéhány föld elfért volna. A robbanás ereje a Nap légkörét 600 ezer mérföldnyi magasságba vetette fel. De még ezt a robbanást is felülmulta az idén, március 20-án észlelt explózió, amely

900 ezer mérföld magasságba vetette fel a légkört.

A robbanásokról készült filmfelvételek olyan izgatón érdekesek és drámaiak voltak, hogy a tudósok felugráltak helyeikről. A film a robbanás után lángoló tüzesöt mutatott s ez a tüzzápor, mintha ismeretlen messzeségből csapott volna le a Nap testére. Majd korona alakú és csigavonalu fényjelenségek mutatkoztak, amelyek eredetét még eddig nem sikerült megállapítani, csak azt tudták kiszámítani, hogy sebességük a szátrobbanásnál másfélmillió mérföld óránként, míg a visszahullásnál

8—10.000 mérföld óránként.

Ugyancsak szenzációt keltettek azok a felvételek is, amelyek egy napfolt keletkezésének és szétszólásának történetét mesélték el. Öt napig tartó folyamatot pár perc alatt mutatott be a film.

FALUNK ESTE

*Az aljba lent az alkonyat
Hús szárnyát bontogatja már.
Füzesbe csönd. Csak altató
Dalt csicsereg egy, két madár.*

*A malom szirénája bug
S a gólya is még kelepel.
Majd tétovázva ránk dereng
Lasankint a szürke lepel.*

*A parton fent fehér falunk
A fáradt nyájt, gulyát lesi
A felszántot mezőről is
A gazda jó és leteszi.*

*A boronát, ekét, kapát.
S ha mindent rendben eltakar:
Káromkodik, majd fűtyörész
A fájó lelkű bus magyar...*

SZABADKA GYUI A

Fagylalt est a noviszádi Daloskörben

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör Nikola Tesla utcai házában kertjében ma fagylalt estet rendez. A Daloskör a Wahl-féle cukrászdával egyezett meg a fagylalt szállítása ügyében, úgy, hogy a közönség igényeit a legteljesebben kielégítheti. A fagylalt megváltása kötelező. Egy adag fagylalt ára hat dinár lesz.

A fagylalt esten elsőrendű cigányzene muzsikál, úgy, hogy a közönség kitűnően mulathat. A fagylalton kívül természetesen más ételek és italok is lesznek

A fagylalt est kilenc órakor kezdődik.

«««*»»»

Lauri Volpi mint író. A nálunk is oly népszerű világhírű operaénekes, Lauri Volpi, évekkal ezelőtt »Equivoco« (Félreértés) címmel önéletrajz-szerű művel nagy sikerrel jelentkezett az irodalom terén. Néhány nappal ezelőtt jelent meg második munkája. Fő címe »La Prode Terra« (A lovagias ország); alcíme: »Elogia della Follia« (A bolondság dicsérete). Giacomo Lauri-Volpi ebben a regényében a spanyol polgárháborút választotta háttérül. Fő hőse egy elszegényedett nemesi család sarja, aki a háborúelőtti években Madridban kezdte meg iskolai tanulmányait, azután a világháborúban mint önkéntes harcol. A borzalmas világégés mély nyomokat hagy lelkében és a háború után az emberiség megjavítását tűzi ki élete céljául. Hosszu küzdelme után belátja, hogy minden áldozata hiábavaló. Belesodródik a spanyol polgárháborúba is, itt megsebesül, testileg, lelkileg megtörve tér vissza. Lauri Volpi a spanyol népet, gondolkodásmódját, lelki világát erős, jellemző, találó színekkel ecseteli. Sokszor annyira élethűek a leírásai, mintha személyes élményeit, tapasztalatait örökítené meg.

*

EGY FILM KÜLÖNÖS PÁLYAFUTÁSA. A párisi rendőrség újabb mindazokat az autózvezetőket, akik ittasan ülnek a kormánykerék mellé, lefényképezi és mikor a vezető kijózanodik, megmutatják neki a felvételt. Láthatja, hogy ittas állapotban milyen szabálytalanul, a közönség életét veszélyeztetve és a közlekedést akadályozó módon vezetett. Nemrégiben így örökítették meg egy Párisban tartózkodó svéd nőt is, aki egy átmulatott éjszaka után ült a kormánykerék mellé. Másnap, amikor kijózanodott és a rendőrségen megmutatták a róla készített felvételt, nagyon elszégyelte magát és sirva fogadkozott, hogy soha többé ez nem fog vele megtörténni. Majd arra kérte a rendőrtisztviselőt, ajándékozza neki a filmet, hogy az esetre állandóan emlékeztesse. A rendőrtisztviselő előzőeken teljesítette a kérést. Mennyire elámult a rendőrtiszt, amikor nem-sokára az egyik moziban, az egyik filmen ismét meglátta a svéd leányt. Ő játszotta a főszerepet. Az ötletes hölgy ugyanis a rendőrség felvételt bemutatta az egyik filmgyár vezetőjének és elhitette vele, hogy a jelenetet ő rendezte, ő állította be. A felvétel mozgalmassága, élethűsége annyira megtetszett a gyárosnak, hogy azonnal szerződtette a svéd leányt, sőt egyik éppen készülő filmjének főszerepét is rábizta.

A ház, tőkekamat, kereset és forgalmi adó elleni felebbezésekről

A legtöbb vojvodinai adóhivatalnál most állapítják meg az 1939. évre a fenti adónemekre az adóalapokat és adókat, s az adózók írásbeli kiértesítése folyamatban van. A kézhezvételétől 30 napon belül lehet a felebbezéseket beadni. Mielőtt beadnák, tanácsos az adótörvény 124. §-a alapján betekinteni a kivetési iratokba és kiírni a szükséges adatokat. A betekintést szóbeli vagy bélyegmentesen írásban is lehet kérni.

A házadóra nézve ki kell írni, milyen házakkal s azok mely lakrészeivel hasonlították össze a lendő panaszos házat. Ha az összehasonlítás nem a legközelebbi hasonlítás és terjedelmű lakásokkal történt, hanem távolabbi s jobb építésűvel, akkor ezt kell felmenteni. Ha az egyes kiadott lakásokat nem az 1938. évi október 1-én kapott lakbérrel vették volna fel, amely bázist képez az 1939. évi kivetésre — mert a későbbi lakbér változások nincsenek befolyással arra — úgy a felebbezéshez csatolni kell az 1939. IX. 1. nyugta másodpéldányát, hogy az a tényleges bérjövdelem. A másodpéldányra még 1 dinár bélyeg ragasztandó, mint mellékletre. Ha a tulajdonos saját lakása túl magasan lett felvéve — amelyre a realitásnál jóval kevesebbet vallott be —

felebbezésében ajánlja fel a realitás elérhető lakbért,

mert a p. ü. minisztérium 95.506-933. számú rendelete értelmében így elkerülheti a jövedéki kihágást és a bírságolást. Sokszor tévesen vették az előszobát és a cselédszobát rendes lakrésznek, holott ezek mellékhelyiségek. Arra is keli hivatkozni, hogy ha az 1938. évi megállapításnál az 1939. évi nagyobb — a bérösszegek pedig nem változtak. A felebbezésről másolat tartandó vissza, az eredeti 30 dináros bélyeggel kell ellátni s ajánlva az állami adóhivatalra címezve feladni, az értesítést nem kell csatolni.

Az 1939. évi jogerős kivetés lehet, hogy az 1940. évre is érvényben marad, ezért ajánlatos megfontolni és szakértelemmel elkészíteni a felebbezést.

A kisiparosok, akik két segédnél többel nem dolgoznak, házuk után az adótörvény 37. §. III. bekezdése értelmében, ha az 5000 lakósságot (1930. évi népszámlálás alapján számítva) nem haladja meg — s nem járási székhelyen van, 1 szoba után fizet 29 dinár házdót, 2 szoba után 55, 3 szoba után 73 dinárt. Ha a házuk 5000 lakósságot meg nem haladó, de járási székhelyen van: 1 szoba után fizet 39, 2 szoba után 69, 3 szoba után 93 dinárt. Ugyanennyit fizetnek, ha a község 5000 léleknél többet számlál, de a község nem járási székhely, valamint ha városok külterületén vannak. Más esetekben házuk adója becslés alapján történik. A földművesek adójának házaik után, ha az 5000-nél kisebb lakósságu, de járási székhelyü községben s belterületen van, továbbá, ha 5000 lakósnál többet számláló község s város belte-

riületén van, az adó pedig valamivel kevesebb, mint az iparosoké. A fenti adókra lehet számítani még 100 százalékos különféle önkormányzati adót is.

A tőkekamatadó felebbezésénél a következőkre kell súlyt helyezni: a kivetési iratok átnézésénél az eszközölt hivatalos számításokat utána kell számonni, mert sok tévedés van a percent nagyságában, a kamatozási időben, s néha valamely bekebelezett követelés előbb bírói ítélettel lett megállapítva s így kétszer van felvéve egyazon követelés — viszont a bekebelezés törlesztéséről vagy nincs nyom, vagy a végzés elkallódott s bár a tartozás megszűnt, tovább folyik az adóztatás.

A földműves törvény szerint a kereskedők az 1932. évi április 20.-a előtti földműveseknek hitelbe eladott áruk után s az iparosok a végzett munkáért követelt összegek után nem számíthatnak kamatot, tehát kamatadót sem fizethetnek s adótörlesztés kérendő 1936. évi november 1-től. Miután a földművesek tartozásait felére csökkentették s az 3 százalékos kamattal gyümölcsözik 12 év alatti törlesztéssel, amire szintén ügyelni kell, nehogy az egész volt tőke s a régebbi percentes kamat szolgáltatása az alapot.

A kereseti és forgalmi adókra nézve ha valakit 1938. évi adatok alapján magasabbra adóztattak 1939-re, pedig 1937. évben több forgalma volt s adója 1938-ban lényegesen kevesebb volt, mint az 1939-re megállapított — úgy 30 napon belül 30 dináros felebbezést nyújthat be az adóhivatal után a felszólamlási bizottsághoz, (Reklamációs odbor-hoz) felhívván abban a fenti tény, valamint az 1938-ban uralkodott politikai általános zűrzavart, amely miatt az üzleti élet 1938-ban 50 százalékkal rosszabb volt, mint 1937-ben — amit az érdekelt gazdasági kamarák is igazolnak. Ha viszont az adóbizottság valakinek adóját 1939-re kevesebbre taksálta, mint 1938-ban volt, s ha emiatt az adóreferens emelés céljából felebbezett — arra 14 napon belül

bélyegmentes viszonzással kell élni,

amelyben cáfolni kell a referens felhozott adatait. Ugy a rendes felebbezésben, mint az adóreferens felebbezésére adott észrevételi iratban okvetlenül kérni kell, hogy az adózó a felszólamlási tárgyalásra megidéztesék, hogy panaszát élőszóval is előadhassa.

A felebbezéshez nem kell csatolni a kapott értesítéseket, s a beadványokról másolat tartandó vissza. A felebbezéseket ajánlva az adóhivatalra kelle címezni s a vétivet meg kell őrizni.

Mától kezdve

Elsőrendű borjuhus 8.— és 10.— dinár
marhabus 6.— és 8.— dinár
birkahus 6.— dinár
bárányhus 8.— dinár

Kralja Petra II 59. (Futoska) uca, a Fehér Ökör vendéglő mellett Popovics-féle mészárszékekben.

NAPONTA FRISS ÁRU!

Szíves pártfogást kér:

POPOVICS mészáros. NOVISZÁD

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

Ma kétfős műsor!

KÉT NAGYFILM:

1. Párisi kíséret

(Ona fióce — on neće)

Danielle Darieux, Douglas Fairbanks ifj. Misa Auer.

2. Monumentális remekfilm:

Hősi bolondság

Francois Rozai, Paul Hartman, Charlotte Doder, és Trude Marlen. Szellemes francia humor. Vidám jelenetek. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 orakor

3 csepp

„Növényharmat“

Üdít, frissít, hűsít! Hőség idején, bányagadtságnál, kimerültségnél utazásnál sportnál homlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat olf jó közérzetet biztosít. Ez az ezerjő háziszer csak zöld üvegekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

HAZASSÁG

CSINOS független urinó tekintélyes hozománnyal férjhez menne. Nősülne orvos, ügyvéd, mérnök, földbirtokos direktor, kereskedő, iparos. Arcképcsereket közvetít Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája Timisoara Str. Le-nau 12. 5390

ALLÁST KERES

PERFEKT szerb, magyar, német gyors- és gépirőző délutánra állást keres Szives megkeresést a lap kiadóhivatalába. 5428

ELADÓ

KIRAKAT és ajtó rolóval eladó. Noviszád Radnicska 51. 5420

SÜRGŐSEN ELADÓ komplett korsmai leltár szódavíz-töltővel a sönitén. A szódavíz-töltő havi 2000.— dinárt jövedelmez. Hadzics Ilija, Szrenszka Kamenica, Mileticseva 2. 5422

KERESLET

GAZDATISZTET keres nagybirtok. Fényképes bizonyítvány másolatokkal ellátott ajánlatokat, melyek vissza nem küldetnek, a kiadóhivatal továbbítja. 5402

KERESÉK azonnali belépésre egy hintókárpitost és egy autólakkozó segédet, akik önállóan dolgoznak. Laux Mátyás kecsigvártó, Petrovgrad, Vojv. Bojovicsa u. 9. 5433

KERESÉK megvételre kovácsműhely berendezést és felszerelést. Scherer Péter, Rumenska. 5434

HÁZI VARRÓNÓ felsőruha készítéséhez kerestetik. Jelentkezni: Noviszád, Vilsonov Trg 2. 5418

KIADÓ

LAKÁS a fürdőpark közelében: 2 nagy uccai szoba elő- és fürdőszoba az összes mellékhelyiségekkel, parkett és vízvezetékekkel kiadó. Cim: Ritterova basta, Noviszád, Jovana Obrenovicsa u. 6. A városi kert bejáratával szemben. 5404

GARZON LAKÁS a fürdőpark közelében: 1 nagy szoba, fürdő és előszoba parkett, vízvezetékekkel kiadó. Cim: Ritterova basta, Noviszád, Jovana Obrenovicsa u. 6. 5403

EPÜLŐ HÁZBAN, Ustavka ucca 4. sz. alatt 20 méter hosszú 5.5 méter széles UCCAI HELYSÉG, mely irodának is alkalmas, ugyanolyan nagyságu PINCEVEL, vagy anélkül, továbbá 10 méter hosszú, 4.5 méter széles HELYSÉG üzletnek vagy irodának november 1-re kiadó. Érdeklődni lehet Lusztiq I.ajos bankházban, Kralja Alexandra 13. 5429

KÜLÖNFÉLE

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

AUTÓK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban, felszerelésben és alkatrészekben állandó nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat, DKW, Wanderer, Audi és Horch. — August KUTALEK, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

VETŐMAG ELŐJEGYZÉS. Bankutól 1201-buza hatvani 445-öszi árpa és 6szi zab selectálva, előjegyezhető: Pusztá Zobnaticai gazdaságnál Bácska Topola, póstaftók 17. 5401

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvöröszödést és más arcisztatlanságot, pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szakületben kapható. Háromszoros nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

EBERHARDT »Vaddisznó« eke, PRACNER vetőgép kapható SZENES vasületben.

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andréa Duzzó**
A kiadóhivatal vezetője: **Blažek Ferenc**
Preprinta — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodneвно - Megjelenik naponta
Pošt. čekovni račun — Postacsekkszám: Zagreb, 46.692